Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען!

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 7/1302 | Łódź, Niedziela, 8 Stycznia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, טו טבת תרפ"ח | Nr. 7/1302

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24=71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI - LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE, ZAŁ. 1846.

אכטונג! האנדווערקער-פעראיינען אין לאָדז און לאָדזער וואָיעוואָדזטווע!

היינט, זונטאג 11 אַ זייגער פאַרמיטאג קומט פאר אין אונזער אייגענעם לאקאַל (פאלודניאוואַ 4) מיט דער בעטייליגונג פון ה' אינזש. טשערניאקאוו

א האנדווערקער=צוזאמענפאהר

פון לאָדזער וואָיעוואָדזטווע

מיט פאלגענדער טאג=ארדנונג:

1) ערעפנונג פון צוזאמענפאָהר;
2) וואהלען פון פרעזידיום;
3) „דאס צעכען - געזעץ" רעפערירט דורך אדוו. צימערמאַן;
4) „קאָאָפעראַציע" רעפערירט דורך ד"ר טאַרטאַקאָווער;
5) „שטייער-ענינים" רעפערירט דורך דירעקטאָר אָרדינאַנס;
6) אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגען רעפערירט דורך שוואַרצבערג;
7) וואַהלען פון אַ רעפרעזענטאנץ פאר דער לאדזער וואָיעוואָדזטווע;
8) פערשידענעס.

איינטריטס-קאַרטען פאר פאָרשטעהער פון האנדווערקער-פעראיינען צו בעקומען אין סעקרעטאַריאַט פון דער האנדווערקער-צענטראַלע, פאָלודניאָווא 4.

די ארגאַניזיר-קאמיסיע.

~ אַנ'אייביג היסטאָריש אָנדענקען!!! ~

דאס בילד פון דעם גרויסען מאַלער

פיליכאווסקי

וואָס שטעלט פאָר די ערעפנונג פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים און וואָס האָט געמאַכט דעם גרעסטען רושם איז אייראָפּאַ, איז צו בעקומען אין בילדער-געשעפט ביי צווייליך, נאַרוטאָוויטשא 11 טעלעפאָן 35=53.

הסתדרות „המזרחי" בלודז, קילינסקי 44.

היום, ביום א'. פ' שמות, בשעה 4 אחה"צ תערך הזכרה בבית-התפלה „המזרחי" על החברנו הועד

נ.ע. מרדכי יהושע ב"ר צבי חיים ז"ל זלמנוביץ

כל החברים ואורחים מתבקשים לבוא בדיוק.

הועד „המזרחי",
ועד בית התפלה.

אונזער ליבען ברודער יצחק קופערבלום צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין ליבע פרוי

נ. ע. מייטה לאה

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד.
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
געשוויסטער קופערבלום.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאַליסט פאר הויט, האר און ווענערישע קראנקהייטען, פענער-שוואכע, רענטגען-שטראַהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
עמפ. אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונט.
לעמשניצע פרייזען.

Dr. med.
L. Pikielny
ספעציאַל-ארצט פאר דען, בלאזען און האַרן-קראנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
עמפפאַנגט פון 4—7 אין אָוונט

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאַרדניע טעל. 49-66
צאַהן=כירורג
ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען ווי שטשענקעס, גומענס, דרושאַנסלעס, צאַהן - פּאָסטנדיעס א.אַז.וו. נעמט אָן פון $1^1/_2$ - 5
זונטאַג און יום-טוב פון 10 12

Akuszerka
S Nirenberg
טעלעפאָן 68=29
ברזשעזשינער נ' 20,
פּראַנט, 3-טען שטאָק
ערטיילט בעראַטונ=
גען פאר דאַמען.

בעקאנטמאכונג.

היינט, זונטאַג, דעם 8-טען יאַנואַר (א' שמות) 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום ערשטען טערמין וועט פון דער באַלוטער תלמוד=תורה אַלעקסאַנדראָווסקא 13 (באַלוט) פאָרקומען די אַלגעמיינע

יעהרליכע גענעראַל=פערזאמלונג

מיט פאָלגענדען טאָג-אָרדנונג:

1) בעריכט; 2) בודזשעט; 3) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג; 4) פרייע פאָרשלאַגען. אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

בעמערקונג: פאַלס ס'וועט צום ערשטען טערמין נישט ערשיינען די גענוגענדע צאָהל מיטגלידער, וועט די פערזאַמלונג פאָרקומען 6 אַ זייגער אָוועגד צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. די פערוואַלטונג.

געזעלש. „הזמיר", אַלעע קאשטשושקי 21.

„ליטעראַרישע אָווענדען"

ערשטער רעפעראַט.

היינט, זונטאַג, האַלב 9 אַ זייגער אָוועגד, וועט רעד. י. אוגער האַלטען אַ רעפעראַט איבער

סינאַגאָגאַלע מוזיק

(חזנים און חזנות — קולטור-היסטאָרישעס — דער מהר"ל — זולצער און לעוואַנדאָווסקי א.אַ.)

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז פרייטאָג, דעם 6. יאַנואַר ד. י. געשטאָרבען אין בליהענדען עלטער פון 32 יאָהר מיין ליבע פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער

נ. ע. חיינע זאנגער

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 8-טען יאַנואַר, 12 אַ זייגער בייטאָג פון פאָזנאַנסקי'ס שפיטאָל, וועגען וואָס עס טיילען מיט די טיפטרויערנדע מאַן און קינדער.

אמעריקא וויל פטור ווערען פון די פרעמדע

וויל צווינגען פרעמדע רעגירונגען צונעהמען די דעפארטירטע.

וואשינגטאן. (יט"א), דער ארבייטס-מיניסטער דייוויס האט זיך ארויסגעזאגט פאר צווינגען די פרעמדע רעגירונגען, זיי זאלען צונעהמען די פרעמדע, וואס אמעריקא האלט פאר נויטיג צו דעפארטירען.

דער מיניסטער האט ערקלערט, אז עס זענען פארהאן פיל פאלען, ווען די רעגירונגען ווילען נישט אריינלאזען צו זיך זייערע אמאליגע בירגער טענהדיג, אז יענע האבען פערלוירען זייער רעכט. דער מיניסטער לעגט דעריבער פאר, אז אמעריקא זאל אננעהמען א געזעץ צו פערקלענערען אדער אין גאנצען אבצושטעלען די אימיגראציע פון יענע לענדער, וועלכע וועלען זיך ענטזאגען צו נעהמען צוריק זייערע בירגער, ווען זיי ווערען אויסגעוויזען פון די פעראייניגטע שטאטען.

אפגעלאזט דער פראסט אין גאנץ פוילען.

שנייען אין קיעלץ און לעמבערג.

ווארשא, 7 (טעלעפאניש) היינט איז אין דער גאנצער אומגעגענד פון קיעלץ געפאלען שניי, וועלכער האט אין איניגע ערטער דערגרייכט איבער א מעטער הויך און אין פיל ערטער דערגרייכט ביז די דעכער פון די הייזער.

אויך פון לעמבערג ווערט מיטגעטיילט וועגען שניי-זאווערוכעס. די טראמוואי-קאמוניקאציע אין שטאט און די באהן-בעוועגונג אין דער אומגעגענד איז שטארק בעשווערט.

אין ווארשא, קראקא, בידגאשטש, גדיניא, ביאליסטאק איז היינט געוועזען 1 גראד ווארימקייט, אין לובלין און לעמבערג — 2 גראד ווארימקייט, אין ווילנא, פינסק, מאלאדעטשנא — 1 גראד פראסט און זאקאפאנע—2 גראד פראסט.

מעטרישער סיסטעם איינגעפיהרט אין א"י.

ירושלים, 7 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) די ארץ-ישראל-רעגירונג האט פערעפענטליכט א פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס ווערט איינגעפיהרט דער מעטרישער סיסטעם פון מאס און וואג אין גאנצען לאנד.

„גדוד מגיני השפה" איז נישט מסכים...

ירושלים, 7. (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) דער „גדוד מגיני השפה" האט פערעפענטליכט א שארפען אויפרוף געגען דער געפלאנטער קאטעדרע פון יודיש אין דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים. דער גדוד האלט, אז די קאטעדרע איז א געפאהר פאר דער העברעאישער שפראך אין ארץ-ישראל.

אויך צווישען די סטודענטען פון אוניווערזיטעט האט זיך אנגעהויבען א בעוועגונג געגען דער קאטעדרע, א טייל סטודענטען האלטען, אז מ'דארף אננעהמען געגען דער קאטעדרע די שארפסטע מיטלען, נישט אויסשליסענדיג א שטרייק.

שטרייק פון... שטייער-צאלער

בערלין, 7 (ספ. טעל.) אן אָריגינעלער שטרייק פון שטייער-צאהלער איז אויסגעבראכען אין דער בערלינער פראווינץ וואלהארן.

500 שטייער-צאהלער: סוחרים, האנדווערקער און פויערים האבען בעשלאסען צו דערקלערען א פראטעסט-שטרייק געגען די צו-הויכע שטייערן, און נישט איינצאהלען די פון זיי קומענדע סומעס. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען צו בעשטראפען הארב די „שטרייק ברעכער", וועלכע וועלען יא צאהלען די שטייערן.

די שטרייקענדע פאדערען, אז ס'זאלען פערקלענערט ווערען די צאהל דעפוטאטען: ביי פערקלענערטע אויסגאבען וועט מען דארפען ווענינער שטייערן.

אין קרים איז 24 גראד היץ.

מאסקווע, 7. (ספ. טעל.) ווי מ'טיילט מיט פונ'ם קרימער האלבאינזעל איז דארט נאך די פרעסט אנגעקומען היצען. נעכטען איז געווען 24 גראד ווארימקייט.

פון טורקעסטאן טיילט מען מיט וועגען נייע ערד-ציטערנישען. די סאוויעטישע רעגירונג אין ערוואַרטונג פון נייע ערד-ציטערנישען האט פאראָרדענט צו עוואקואירען די איינוואוינער פון איניגע דערפער.

אונגארן וויל ארייגשלעפען אויך פוילען

אין דער אַפערע מיט'ן געוועהר-טראַנספארט.

בודאפעסט, 7. (אטע) בעת דער אויספארשונג וועגען דעם טראנספארט געוועהר איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער דאזיגער טראנספארט איז ארויסגעשיקט געווארען דורך דער פירמע „קאמערציא אוניווערזאל-דעפארטמענט די ארדיני" פון ווערא. אין דעם בעגלייטונגס-שיין איז אלס אפנעהמער אנגעגעבען די פירמע רודער בערקאוויטש אין נאווא-מיאסטא מיט אן'אנווייזונג, אז אויב דער אפנעהמער וועט זיך נישט מעלדען, זאל דער טראנספארט אריבערגעשיקט ווערען קיין ווארשא.

וויען, 7. (אטע) „נייע פרייע פרעסע" טיילט מיט פון בוקארעשט, אז די רומענישע רעגירונג אינטערעסירט זיך זעהר שטארק מיט'ן ענין וועגען דעם טראנספארט געוועהר. דער אינערן-מיניסטער דוקא האט ערקלערט דעם ציי-טונגס-קארעספאנדענט, אז די רומענישע רעגירונג וועט זיך קודם כל ווענדען מיט אן'אנפראגע קיין ווארשע, צי דער געוועהר טראנספארט איז ווירקליך געווען בעשטימט פאר פוילען. פון דער פוילישער תשובה וועלען אפהענגיג זיין איהרע ווייטערע שריט.

72.000 דאלאר פאר דער א"י ארבייטערשאפט

געזאמעלט אויף א מיטינג אין ניו-יארק.

ניו-יארק, 7 (טעלעגראפיש דורך יט"א). אויף א מאסען-מיטינג, וואס איז דא פארגעקומען לטובת דער ארץ ישראלדיגער ארבייטערשאפט איז געזאמעלט געווארען 72 טויזענד דאלאר פון דעם 21 טויזענד אין מזומנים. ס'איז אויך אנגענומען געווארען א בעשלוס צו זאמלען יעדעס יאהר 300 טויזענד דאלאר פאר דער ארץ-ישראל'דיגער ארבייטערשאפט. אין מיטינג האט אנטיילגענומען מערעמינסקי, איינער פון די דעלעגאטען פון דער א"י-ארבייטערשאפט, וואס ווייל'ען איצט אין אמעריקא.

פערפלייצונג אין לאנדאן — מענשליכע קרבנות

ס'האבען געליטען רער פארלאמענט, קונסט-גאלעריע א. אנד.

לאנדאן, 7 (ספ. טעל.) איבער דער שטאט און אומגעגענד האט זיך נעכטען אריבערגעטראגען א שטורעם, וואס האט אראפגעריסען דעכער פון די אונטערשטעטישע הייזלעך און אויסגעריסען בוימער.

די לופט-קאמוניקאציע צווישען ענגלאנד און פראנקרייך איז איבערגעריסען.

לאנדאן, 7 (אטע) איבערן לאמאנש-קאנאל און איבער דרום-ענגלאנד האט זיך נעכטען אריבערגעטראגען א געוואלדיגער שטורם מיט א שלאקס-רעגען. די טעמזע איז ארויסגעטראטען פון די ברעגעס און האט פערגאסען די ראיאנען, וואס ליגען נאהענט ביים טייך, 5 פערזאן זענען דערטרונקען געווארען און עטליכע צעהנדליגג פערזאן זענען פערוואונדעט.

לאנדאן, 7 (ספ. טעל.) אין רעזולטאט פונ'ם נעכטיגען שטורם איז די טעמזע היינט ביינאכט ארויס פון די ברעגעס און האט פערגאסען די ראיאנען, וואס ליגען אין נידעריגען טייל פון לאנדאן. די קעלערס און דער פארטער פון פארלאמענט זענען פערגאסען מיט וואסער. די פאליציי לעדיגט אויס די בעדראהטע הייזער.

צוליב דער פערפלייצונג זענען אומגעקומען 6 פערזאן. די צאהל פערוואונדעטע איז געוואלדיג. די אויטאבוסטען ראמווייען און סאמאכאדען האבען אויפגעהערט צו קורסירען אויף איניגע גאסען, ווייל די בעוועגונג איז געשטערט דורך אויסגעריסענע בוימער, אומגעווארפענע טעלעגראפישע סלופעס און חורבות פון איינגעפאלענע הייזער.

די געפאהר האט זיך נאך פערגרעסערט ווייל לאנדאן געפינט זיך שוין זייט 24 שעה אין א געדיכטען נעבעל.

לאנדאן, (אטע) די פערפלייצונג פון דער טעמזע האט אנגעמאכט געוואלדיגע שאדענס אין דער קונסט-גאלעריע, וואס איז געגרינדעט געווארען דורך הענריק טאט און וואס פערמאגט קונסטווערק פון א אונבעשאצטען ווערט.

ס'האבען געליטען די ווערק פון יוזעף טורנער, וועלכער רעכענט זיך פאר איינעם פון די גרעסטע פייזאזשיסטען אין דער וועלט. זיינע ווערק ווערען אפגעשאצט אויף עטליכע צעהנדליג טויזענט פונט שטערלינג.

אנ'אורּאגאן איבער קעלן

האט אנגעמאַכט גרויסע שאדענס.

קעלן, 7. (ספ. טעל.) נעכטען האט זיך איבער קעלן אריבערגעטראגען א געוואלדיגער שטורם מיט דונערן. ארום 7 אין אוונד האט זיך אין שטאט דערהערט עטליכע דונערן ווי אין זומער. דער שטורם איז געווארען ווי אנ'אמת'ר אורּאגאן, בעת וועלכען ס'האט זיך אראפגעריסען א כמארע. א שלאגס-רעגען און א האגעל האבען זיך אראפגעלאזט איבער דער שטאט און האבען אנגעמאכט געוואלדיגע שאדענס.

דער דיקער מויער ארום דעם פאלאץ פון ארציביסקופ איז איינגעפאלען. פיל הייזער האבען זיך געשפאלטען. פון איבער צעהן הייזער האט דער ווינד אראפגעריסען די דעכער.

אין פיל ערטער האבען די פייערלעשער אנגעהויבען די רעטונגס-אקציע. די קעלערס זענען ביז צו די פארטערען פערגאסען מיט וואסער.

וואַהל-פיבער אויף דער יודישער גאס זיך שוין אָנגעהויבען.

פרעסע-קאָנפערענץ אין נאציאָנאלען בלאָק ביים בלאָק פון די נאציאָנאלע מינדערהייטען. -- ווישליצקי זאל קאנדידירען אין לאדז.

ווארשא, 7. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) געכטען פארמיטאג איז אין נאציאנאל-ראט פארגעקומען א פרעסע-קאנפערענץ פון יודישען נאציאנאלען בלאק ביים בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען.

צו דער דאזיגער פרעסע-קאנפערענץ זענען איינגעלאדען געווארען פערטרעטער פון דער ווארשאווער און דער גאנצער יודישער פראווינץ-פרעסע.

ס'זענען געקומען אלע, א חוץ פארשטעהער פון גראדנא און ווילנא.

אלס פערטרעטער פון „נ. פאלקסבלאט" איז אויף דער קאנפערענץ אנוועזענד געוועזען אייער ווארשאווער קארעספאנדענט, ש. יאנאווסקי.

די קאנפערענץ האט געעפענט דער ג. דעפ. גרינבוים.

ער האט איבערגעגעבען וועגען דער ענטשטעהונג פון נאציאנאליטעטען-בלאק און זיך אבגעשטעלט אויף דער „אגודה"-פאליטיק, וועלכע שאדעט די נאציאנאלע אינטערעסען דערמאהנענדיג אויך די געשיכטע מיט די פאביאניצער וואהלען א. אז. וו.

איבערגעהענדיג צו די וואהל-אויסזיכטען, מיינט דעפ. גרינבוים, אז די „אגודה" וועט קענען שאדען ברענגען אין פערקלענערען די צאהל דערגרייכטע מאנדאטען נאר אין ווארשא, בענדין און לובלין.

צי זיי וועלען שאדען אין לאדז איז נאך א פראגע. דאס איז אפהענגיג פון דעם, צי ס'וועט געשלאסען ווערען דער בלאק פון די דייטשע סאציאליסטען מיט די פ.פ.ס. אויף די קרעסען וועלען זיי קיין שאדען נישט ברענגען אין די שטעט, וואס וועלען ביי זיי פערלוירען געהען, וועלען געדעקט ווערען דורך די נאציאנאלע מינדערהייטען, וואס געהערען צום בלאק.

רעדענדיג וועגען דעם בלאק מיט די דייטשע סאציאליסטען, האט דעפ. גרינבוים זיך אויסגעדריקט, אז ווען מ'וואלט זיי פערזיכערט א מאנדאט פאר'ן געוועזענעם דעפ. צערבע, וואלטען זיי זיך אנגעשלאסען אין דעם מינדערהייטס-בלאק.

דאן געהט דער רעדנער איבער צו די דראהונגען פון דער סאנאציע-פרעסע, וועלכע ווערען פערשטארקט דורך די יודען גופא. ער ציטירט אגב ד"ר ראזענבלאט'ן און שטעלט זיך אויך אב אויף דער שטעלונג, וואס ס'פערנעהמט ד"ר רייך, וועלכען ער בעצייכענט אלס ריין-פערזענליכע. וואלט ד"ר רייך בעקומען דעם ערשטען ארט — זאגט דער רעדנער — וואלט זיין שטעלונג צום בלאק געווען א גאנץ אנדערע.

נאכ'ן רעפעראט האבען די זשורנאליסטען געשטעלט א רייה פראגען אויף וועלכער אדוו. גרינבוים האט געענטפערט. די פראגע וועגען די סוחרים דארף ערלעדיגט ווערען אין די נאהענטסטע טעג. יעדענפאלס נישט ווייטער ווי דעם 11—12 ה. ח. ווייל נאך דעם טערמין וועט שוין זיין צו שפעט.

פון די תשובות וואס אדוו. גרינבוים האט געגעבען איז געווען צו פערשטעהן, אז אויך די אנדערע מינדערהייטס-גרופען זענען אנגאזשירט מיט זייערע גרופירונגען און די סיטואציע מוז שוין קלאר ווערען אין די נאהענטסטע טעג, איידער ס'קומט אן דער לעצטער טערמין פון אריינצוגעבען די ליסטעס.

ראטמאַן ליכטענשטיין קאַנדידאַט צום סיים.

ווארשא, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער ליסטע פון „בונד" ווערט ארויסגעשטעלט דער לאדזער ראטמאן ליכטענשטיין אויפ'ן 3-טען ארט.

געוו. דעפוט. ווישליצקי זאל קאנדידירען אין לאדז

מצד דעם אגודה-פאלקיסטישען בלאק.

ווארשא, 7. (טעלעפאניש), די זיצונג פון סוחרים-פעראיין, וואס האט געזאלט פארקומען נעכטען איז אפגעלעגט געווארען אויף היינט, שבת צונאכט. און טראגט א שטרענג פערטרוי-ליכען כאראקטער.

מארגען, (היינט) 10 א זייגער אין דערפריה קומט דא פאר א זיצונג פון הויפט-ראט פון צענטראלען סוחרים-פעראיין מיט'ן אנטייל פון פראווינץ-דעלעגאטען,

אויף דער דאזיגער זיצונג זאל ענטגילטיג פעסטגעשטעלט-ווערען די פאזיציע פונ'ם סוחרטום בעת די וואהלען צום סיים און סענאט.

ס'זענען ענטשטאנען א רייה נייע קאנצעפציעס פון וואהל-אפמאכען, א סברא, אז אין לאדז זאל מצד'ן סוחרטום קאנדידירען דער געוו. דעפוטאט ווישליצקי, וועלכער זאל געשטיצט ווערען פון דעם אגודה-פאלקיסטישען בלאק דערפאר זאל דער דאזיגער בלאק בעקומען קאנצעסיעס אין אנדערע ערטער.

וועגען דער דאזיגער קאנצעפציע ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען, וועלכע דארפען שוין אין די נאהענטסטע טעג פינאליזירט ווערען.

Z intencji zaślubin p.
JADZI SZWARCBERŻANKI
z p. MAURYCYM PLAPLEM
życzy wiele szczęścia i świetnej przyszłości
Heniek Sznajder.

Biuro Próśb
przy ul. PAŃSKIEJ 1
ש. האכבערג טעל. 36-77
קויפט אויס פאטענטען אויפ'ן יאהר 1928.

אפּאטאלער טעות מיט אַ קראַנקער

שוין געמאַכט אַלע הכנות זי קובר צו זיין, בעת געשטאָרבען איז גאָר אַן אַנדערער.

אין פּאָזנאַנסקי׳ס שפּיטאָל זענען גע־לעגען קראַנק צוויי פרויען פון זגער־זשער 44: איין מיידעל אַ געוויסע ווייסבלום און די צווייטע אַ פרוי פון 3 קינדער, חנה׳גינטעל.

פערגאַנגענעם דינסטאָג איז דאָס מיי־דעל ווייסבלום געשטאָרבען און דער שפּיטאָל האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דעם „חסד של אמת“.

אַ מיטגליד פון „חסד-של-אמת“ איז אוועק אויף זגערזשער 44 מיטטיילען וועגען דעם אומגליק, אָבער די שכנים האָבען איהם פערשטאַנען, אַז ס׳איז געשטאָרבען די פרוי גינטעל.

אין גאַנצען הויז איז געוואָרען אַ שטאַרקע יללה. מ׳האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דעם מאַן מיט די קינדער, וועלכע זענען תיכף צוזאַמען מיט עט־ליכע שכנים און קרובים אוועק אין „קיהל-שטיבעל“ פון פּאָזנאַנסקי׳ס שפּי־טאָל און מספּיד געווען דעם מת.

מ׳האָט שוין געמאַכט אַלע פּאָרבע־רייטונגען צו דער לויה, און אַז מ׳איז אוועק צום אָרטיגען דאָקטאָר אונטער־שרייבען דעם טויטען-שיין, האָט מען זיך דערוואוסט וועגען דעם שרעקליכען טעות.

די פאַמיליע און שכנים זענען אוועק צופרידענע פון שפּיטאָל, דערפאַר אָבער האָט דער ענין שטאַרק געטראָפען דער משפחה פון דעם פערשטאָרבענעם מיי־דעל ווייסבלום.

מיטעל געגען בייזוויליגע באַנקראָטען.

פון די פאַבריקאַנטען-קרייזען טיילט מען אונז מיט. אַז אַ גרופּע פאַבריקאַנ־טען האָבען אָנגענומען מיטלען געגען די בייזוויליגע באַנקראָטניקעס. אַזוי האָבען זיי אין פערלויף פון אַ קורצער צייט איינגעזעצט אין טורמע אַ קראָקאָ־ווער סוחר משה ריטערמאַן, וועלכער זיצט גאָך ביז היינט. די פאָריגע וואָך האָבען די גלאָזט איינזעצען אַ צוויי־טען סוחר אַ געוויסען יעקב אהרן יאַ־נאָווסקי פון בענדין.

א פאַל פון אַ באַנקראָט איז געוואוי־שען מ׳זאָל נישט לויפען באַלד רעגולי־רען, נאָר יעדער מאָל זיך פריהער בע־ראַטען, וואָס צו טון,

איצט טרעט צו די זעלבע גרופּע צו ליקווידירען דעם באַנקראָט פון אַ גע־וויסען וואָלף שיכוואַרג אין לעמבערג אַ ברודער פון אינהאָבער פון דער פירמע שיכוואַרג. דער סוחר עגזיסטירט אַ יאָהר צייט און האָט שוין בעוויזען צוצונעה־מען אין לאָדז 70.000 זל. די פעראינ־טערעסירטע אין דעם באַנקראָט ווערען געבעטען זיך צו ווענדען אין דער אַנ־געלעגענהייט צו דער פירמע „פלוטנאַ“ פעטריקויער 24 אין הויף.

נישט דערלעבט ביז די 120...

זי האָט געהאָלפען אַראָפּברענגען אויף דער וועלט טויזענדער מענשען-קינדער.

פון קאָנסק טיילט מען אונז מיט:

אין טיפען עלטער פון פונקט 115 יאָהר איז געשטאָרבען די ראַדאָשיצער העבאַם זיסעלע ראָטמאַן, וועלכע איז בעקאַנט געווען אין דער גאַנצער סבי־בה אַלס די „באָבע זיסעלע“.

די דאָזיגע העבאַם האָט אין איהר לעבען גליקליך אָנגענומען טויזענדער קינדער.

זי איז, אגב אויך געווען די העבאַם ביים געבורט פון ראַדאָשיצער רבין זצ״ל, וועלכער איז נפטר געוואָרען אין לאָדז.

איהר גאַנץ לעבען האָט זי אָפּגע־לעבט אין ראַדאָשיץ, און געהאַט אַ סך אייגענע אור-אייניקלעך.

איינער פון איהרע אייניקלעך איז דער בעקאַנטער לאָדזער דיכטער י. ה. ראַדאָשיצקי, וועלכער וואוינט איצט אין ניו-יאָרק.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון הילפס-פעראיין „נותן לחם“.

די טעג איז פאָרגעקומען די אַלגע־מיינע פערזאַמלונג פון פעראיין „נותן־לחם“ (פּלאַץ קאָשטשעלנע 6). נאָכ׳ן אויסהערען דעם בעריכט איז געוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג: דענטיסט ס. דרעהאָרן, (פרעזעס) מ. טאנטעל און א. פ. פטאַשניק, (וויצע פרעזעסען) ב. טימאַן, (קאַסיר) וו. מילגראָם, (סעקרע־טאַר), ש. פטאַשניק ווירטשאַפטס-פיהרער פערוואַלטונגס מיטגלידער: ז. מאָרדכאַ־יעוויטש, י. פראַשקער, מ. פאַנקעוויטש, ב. מילגרוים, מ. זילבערבערג, מ. גרינ־וואַלד, ל. מאָשקאָוויטש, ד. וואַרצעל, אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, ה. פינקעל־קרויט, סענדער ש. שאַמפּאַניער.

אַז זי איז נישט מסכים

האַקט ער אין איהר מיט אַ שווערד, ווי אין קרויט.

(—) די דורכגעהער פון עק קאָנ־סטאַנטינער און זאַקאָנטנאַ זענען עהער־נעכטען 1 אַ זייגער ביינאַכט געווען עדות פון פאָלגענדען בלוטיגען פאָרפאַל:

צו אַ דורכגעהענדער פרוי איז צוגע־גאַנגען אַ מיליטער-מאַן און אָנגעהויבען צו פערפיהרען מיט איהר אַ געשפרעך. דאָס געשפרעך האָט זיך גלייך פער־וואַנדעלט אין אַ געוואַלדיגער קריגעריי...

מיטאַמאָל האָט דער מיליטער-מאַן אַרויסגעכאַפּט די הוילע שווערד און אָנגעהויבען שלאָגען די פרוי איבער׳ן קאָפּ. די פרוי האָט אָנגעהויבען שרעק־ליך צו שרייען.

ס׳איז אַלאַרמירט געוואָרען די פּאָליציי און די פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט זיך פערנומען מיט דער שווער-פערוואונדע־טער פרוי, וועלכע האָט זיך אַרויסגע־שטעלט אַלס די 29 יעהריגע יאַנקאָוו־סקאַ פון זשעראָמסקאַ 67.

די פּאָליציי האָט זיך פערנומען מיט אויפזוכען דעם מיליטער-מאַן, וועלכער האָט זיך אַזוי בלוטיג אָפּגערעכענט מיט דער פרוי.

באַהן איבערגעפאָהרען אויף טויט

אַ קאַפּראַל, וועלכער איז געגאַנגען צו פוס קיין לאָדז.

(§) נעכטען אַרום 1 אַ זייגער ביינאַכט האָט מען הינטער ראָגאָוו געפונען אַ שרעקליך-צוקאַליעטשעטען טויטען קער־פּער פון אַ מיליטער-מאַן. בעת דער ערשטער אונטערזוכונג האָט זיך אַרויס־געשטעלט, אַז דאָס איז דער קאַפּראַל פון 31-טען פּולק אין לאָדז סטעפאַן גאַיעווסקי, ווי ס׳האָט זיך שפּעטער אַרויסגעשטעלט, האָט גאַיעווסקי בע־קומען אַ „פּשעפּוסטקע“ אַ היים צו זיין פרוי און 2 קינדער אויף איין טאָג, גאַיעווסקי, וועלכער וואוינט אין אַ דאָרף הינטער ראָגאָוו איז פון דער סטאַציע געגאַנגען מיט דער באַהן-ליניע צו פוס אַ היים. צוליב׳ן ווינד האָט ער נישט געהערט דעם אָנקומענדען צוג און איז איבערגעפאָהרען געוואָרען אויף טויט, אויפ׳ן אָרט פון געשעהעניש איז אָנגעקומען די מיליטערישע מאַכט.

Dr. PRYBULSKI
זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
ראַנטגען, אוֹן האַר-הויט-קראַנקהייטען. שיינהייט, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האַר אויספאַל), ראַנטגען-שטראַהלען.
[illegible] 1—9 [illegible] 3—6 [illegible]
[illegible] 4—5 [illegible]
[illegible]

אומגליקס-פאַלן

מיט א פרוי און מיט א קינד.

(—) נעכטען אין אָוונד, בעת די פרוי אַננאַ זייכערט איז אַדורכגעגאַנגען דורכ׳ן הויז אויף טאַרגאָוואַ 37, איז צוליב׳ן ווינד אויף איהר אַרויפגעפאַ־לען דער פלויט. צו דער אומגליקליכער איז אַרויסגערופען געוואָרען די פּאָגאָ־טאָוויע פון קראַנקען-קאַסע, וועלכע האָט איהר ערטיילט הילף.

* * *

(—) פון ערשטען שטאָק אויף דזאַול־טשאַנסקאַ 228 איז אַ קינד, וועלכעס איז געווען אָהן דער אויפזיכט פון דער מו־טער, אַרויסגעפאַלען אויפ׳ן ברוק און איז שווער פערוואונדעט געוואָרען.

פערטשאַדעט.

(ב) אויף בענעדיקטאַ 57 איז צוליב אַ שלעכטען אויווען פערטשאַדעט געוואָ־די 44 יעהריגע בראָניסלאַוואַ ראַטאַרסקאַ די פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט הילף.

היינט

רעד. אוגער׳ס פאָרלעזונג אין אין „הזמיר“.

היינט, זונטאָג, האַלב 9 אָוונד אַר־דענט איין די געזעלשאַפט „הזמיר“ אין אייגענעם לאָקאַל אַ פאָרלעזונג פון רעד. י. אוגער א. ד. ט. „די סינאַגאָגאַלע מוזיק“. אין זיין רעפעראַט וועט רעד. אוגער זיך בעזונדערס אָפּשטעלען אויפ׳ן לעבען און מוזיקאַלישען שאַפען פון די בעריהמטע חזנים זולצער, לעוואַנדאָוו־סקי, מינקאָווסקי א. א.

דער רעפעראַט פערשפּרעכט צו זיין זעהר אינטערעסאַנט און ער וועט גע־וויס צוציהען א גרויסען עולם.

„גלאָס קופּיעצטוואַ“.

עס האָט זיך בעוויזען דער ערשטער ניי-יאָהר נומער פון דעם „גלאָס קופּ־יעצטוואַ“.

דער נומער ענטהאַלט אַ גאַנצע רייה אינטערעסאַנטע און אַקטועלע ווירט־שאַפטליכע אַרטיקלען.

פון קאָנפעקציאָנערען-פעראיין.

(—) זונטאָג איז אין אייגענעם לאָ־קאַל (קאָנסטאַנטינער 10) פאָרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג פון קאָנפעקציאָנערען-פעראיין.

נאָך דעם אָפּגעגעבענעם טעטיגקייט און קאַסע-בעריכט איז געוועהלט גע־וואָרען אַ נייע פערוואַלטונג פון פאָל־גענדע ה״ה: רודאָלף טאַשעמקא—פרע־זעס. מ. פישעל און ש. מאסע — וויצע־פרעזעסען. ח. אָקסענבערג — סעקרע־טאַר. ד. ב. שטולזאַפט — קאַסיר. ל. קאַרפ — עקאָנאָם. ק. קויפמאַן. ש. דאַוו־ני, ל. פּיוולאָוויטש ל. וויינטרויב און מ. אייזען.

קאַנדידאַטען: אַ. ל. דאָמב און מ. קירשטיין. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: א. וואַלמאַן און י. כימאָוויטש.

די ניי-געוועהלטע פערוואַלטונג האָט זיך געשטעלט דעם ציל אַוועקצושטע־לען אַ ריין סוחר׳ישען פעראיין וואָס זיין אויפגאַבע זאָל זיין נישט בלויז שטייערן, נאָר בעמיהען זיך אויפצו־הויבען די קאָנפעקציע-בראַנזשע צו אַ געהעריגער הויך.

„אַרט“
אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאַנטייפעל“
זאַכאַדניאַ 43.
היינט ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע

גאַנץ לאָדז איז איבעראַשט!
פון אויסערגעוועהנל. 3-טען פּראָגראַם,
וואָס גייט שוין איבער 2 וואָכן ביי אויספערקויפטע הייזער
אמת אַרטיסטיש-קינסטלערישע נסים ווערען געוויזען אין די

נסים מן השמים

אין דונערן טוט דער זאַל פון געלעכטער בעת׳ן שפּילען פון אַבעזשאַנעק׳ס גלענצענדע רעווי: „אַלטשטאַדט“
היינט, זונטאג — 2 פאָרשטעלונגען: 7.45 און 10 אין אָוונד
מוזיקאַל. לייטער: ה. קאָן. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען, אַרט.-מאַלערס: ד. מאַטוס און בלום. רעזשי: מ. פּולאָווער. קאָנפער.: קאַזאַנאַווער
קאָנצערט-מייסטער: בייגעלמאַן.
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון 5 נאָכמ., שבת—פון 1 אַ זייגער.

מילדער אָדער האַרבער

וועט מען אורטיילען די אָנפאַלער אויפ׳ן פּאָסט-בעאַמטען.

(—) די אָנפאַלער אויף דעם בריף־טרעגער לעווקאָוויטש—קולאַווינסקי און מיעלטשאַרעק, וועלכע זענען מיט אַ קורצער צייט צוריק פערמשפּט געוואָ־רען צו 15 יאָהר טורמע, האָבען אַפּע־לירט צום אַפּעלאַציע-געריכט קיין וואַר־שאַ, מ׳זאָל זיי פערקלענערען די שטראָף.

פון דער צווייטער זייט האָט אויך אַפּעלירט דער פּראָקוראָר, וועלכער האָט געפאָדערט פאַר די אָנגעקלאָגטע טויט־שטראָף. דער פּראָקוראָר האַלט, אַז אין דאָזיגען פּראָצעס קענען נישט אָנגע־ווענדעט ווערען קיין שום מילדערנדע אומשטענדען, ווייל די מערדער האָבען לאַנג אויסגעאַרבייט דעם פּלאַן און דער אָנפאַל איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין סאַמע מיטען שטאָט.

די אַקטען פון פּראָצעס זענען שוין אַריבערגעשיקט געוואָרען אין אַפּעלאַציע־געריכט קיין וואַרשאַ און דער פּראָצעס וועט פאָרקומען דעם 7 פעברואַר. ד. י.

זשרודעלסקי זוכט אַ „זשרודלאָ“

פון אַ זייטיג פערדינסטעל און געפינט עס.

(§) עס איז ענטדעקט געוואָרען אַנ׳ אַפערע אין מאַגיסטראַט, ביים אַרויס־געבען ערלויבנישען צו בעקומען פּלע־צער אויף די מערק. די מיסברויכען איז בעגאַנגען דער קאָנטראָלער פון די מערק אַ געוויסער זשרודעלסקי.

זשרודעלסקי האָט גענומען געלד און נישט אַרויסגעגעבען קיין קוויטונגען, האָט אַרויסגעגעבען אַלטע קוויטונגען, בכלל איז ער בעגאַנגען פערשידענע געלד-מיסברויכען וואָס האָבען געבראַכט דער שטאָט גרויסע שאָדענס. ווען די אַפערע איז ענטדעקט געוואָרען, האָט זשרודעלסקי געפּרובט צו פערברענען די קוויטונגס - ביכלעך. מ׳האָט איהם אָבער דערביי געכאַפּט. זשרודעלסקי איז אָפּגעשטעלט געוואָרען אין זיין טע־טיגקייט און דער גאַנצער ענין איז איבערגעשיקט געוואָרען אין דער פּראָ־קוראַטור.

אויסגעגליטשטע.

פינף פאַרפאַלען.

(§) אין משך פון נעכטיגען טאָג זע־נען פאָרגעקומען עטליכע אומגליקס-פאַ־לען צוליב דעם גליטש:

אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ 85 האָט זיך אויסגעגליטשט און צובראָכען דעם לינ־קען פוס אַ געוויסע מאַטילדע ווערט־שלאַג.

אויף טושינסקאַ 93 האָט זיך אויס־געגליטשט און צובראָכען דעם רעכטען פוס אַ געוויסע סאַבינאַ מאָשקאָווסקאַ.

אויף קאָנסטאַנטינער 15 האָט צו־בראָכען אַ פוס יוזעף באָראָנסקי (קאַמ־יענאַ 6).

אויף לואיזא 40 איז געפאַלען און זיך שטאַרק צושלאָגען די 52-יעהריגע אַנטאָנינאַ פּיעטשיק (דרעווגאָווסקאַ 33).

אַדרעסען

אַכטונג, מענער פון 18 ביז 44 יאָהר.

אַ דאַנק די איינגעפיהרטע קאַרטאָ־טעקען, קען די פּאָליצייאישע מאַכט יע־דען מאָמענט פעסטשטעלען צו די פער־זאָן (פון 18 ביז 44 יאָהר), וועלכער איז פערעגיסטרירט אין ביוראָ, וואוינט אויף דעם זעלבען אָרט, צי ער האָט געביטען דעם אַדרעס און נישט גע־מאָלדען וועגען דעם אין דעם פּאָליציי־ביוראָ.

צוליב דעם דאַרף יעדער מאַנספער־שוין פון 18 ביז 44 יאָהר מעלדען אין דעם פּאָליצייאיש-מיליטערישען ביו־ראָ, ביים מאַגיסטראַט ווען ער טוישט זיין אַדרעס.

פאַר נישט מעלדען דעם נייעם אַד־רעס דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

אַ פיינע אַפּותיקאַ

בעקומט אַנ׳אַרבייטער אַלס ירושה.

לעגענדעס וועגען מיליאָנען ירושות פערווירקליכען זיך אַמאָל אויך אין לע־בען און אָט האָט אַזאַ מיליאָנען-ירושה געטראָפען אַ לאָדזער אַרבייטער אַ מולער אַ געוויסען קריסטיאַן העניק בראַנד, 79 יאָהר אַלט, וועלכער האָט בעקומען אַ ידיעה פון האָלענדישען-אינדיען, אַז דאָרט איז געשטאָרבען זיין זיידע און איבערגעלאָזט איהם אַ ירושה פון 120 מיליאָן האָלענדישע גולדען.

קריסטיאַן בראַנד מיט זיין 49-יעהרי־גען זוהן עדמונד (אויך אַ מולער) פאָה־רען די וואָך אַרויס קיין האָלאַנד נאָך דער ירושה.

פערוואונדעט

מיט אַ מעסער.

(—) בעת אַ געשלעג איז שווער פער־וואונדעט געוואָרען מיט אַ מעסער, אַ געוויסער בערנאַרד גאַרדאַ.

די פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף און אָפּגעפיהרט אין דעם שטעטישען זאַמעלפּונקט.

פון די אַפּטייקען.

(ב) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּ־טייקען: וואָיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקאַ 27) דאַניעלעצקי (פּיעטריקאָווער 127); איל־ניצקי און צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37); האַרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1); קאַהאַן (אַלע־קסאַנדראָווסקאַ 80).

פראנץ יאזעף

דער קייזער און דער מענש.

פון ה. מארגענשטערן.

.2

זיין ערציערין און זיינע לערער.

דער עסטרייכישער קעניגליכער הויף האט זיך תמיד געפיהרט לויט דער שפאנישער עטיקעטע, און לויט די דאזיגע מנהגים איז עס געווען שטרענג פערבאטען פאר [א גרויספירשטין אליין צו ערציהען א גרויספירשט. געווענליך פלעגט דאס קינד אוועקגענומען ווערען פון דער מוטער׳ס רשות, און „אנ׳אויבער-הויפמייסטערין" פלעגט בעשטימט ווערען איהם צו ערציהען. און דער קליינער פראנץ-יאזעף, וועלכער, כאטש ער האט געהאט פיל אומגליק אין לעבען, האט אויך געהאט פיל גליק, האט געהאט מזל מיט דער אויסוואהל פון אנ׳ערציהערין. זי איז געווען באראנעסע שטורמפעדער, א געלערנטע און ענערגישע פרוי. איהר שטארקער כאראקטער האט אויף שטענדיג געלאזט א טיפען צייכען אינ׳ם לעבען פונ׳ם שפעטערדיגען קייזער.

ווען דער קליינער פראנץ-יאזעף איז אלט געווארען זעקס יאהר, איז ער ארויסגענומען געווארען פונ׳ם רשות פון דער „אויבערהויפמייסטערין" און איז איבערגעגעבען געווארען אין די הענד פון א הויפט-אויפזעהער, גראף אנרי באמבעל, א פראנצויז, א פאנאטיש-רעליגיעזער קאטאליק. דעם קליינעם פראנצ׳ס איבעריגע לערער זענען געווען מערסטענס יעזואיטען, און ס׳איז פערשטענדליך, אז זיי האבען געזעהן דערצו, אז ער זאל אויפוואקסען גייסטיג געשטימט צום פויפסט. דער דאזיגער רעליגיעזער גייסט, איינגעפלאנצט אין זיין יוגענד, האט אין איהם קיינמאל נישט אויסגעוועבט, כאטש דאס האט איהם שפעטער זעהר ווייניג אפגעהאלטען פון נישט צו זיין א צדיק — ווי מיר וועלען עס באלד זעהן.

מען לערנט דעם צוקונפטיגען קייזער די קונסט פון ליבע.

אפגעזעהן פון דעם פרומען, יעזואיטישען גייסט, אין וועלכען פראנץ-יאזעף איז ערצויגען געווארען, איז זיין מאראל אבער, ווי ס׳איז א שם דבר, געווען ווייט הינטערשטעליג. זיין אייגענע מוטער, גרויספירשטין סאפיע, האט איהם געגעבען דעם ערשטען שטויס דערצו, אין אנפאנג צוליב אזוי-גערופענער היגיענע און אום ער זאל זיך נישט פערליבען, און שפעטער אלס מיטעל צו בעקעמפען די קייזערין עליזאבעטע, ווענמען זי האט געהאסט.

אין אלע פירשטליכע הויפען, וואו יונגע גרויספירשטען האבען זיך ערצויגען, האבען זיך דאן געפונען „איניטיאטריצעס". פרויען פון פויערשע פאמיליעס, וועלכע זענען בענוצט געווארען אלס פרויען-פלייש פאר די יונגע פרינצען. די יעזואיטען, וועלכע זענען געווען פול איבעראל אינ׳ם הויף, האבען זיך געמאכט נישט-זעהענדיג, זאגט יודזשין בעגגער. אויסוועהלענדיג די דאזיגע פרויען, האט מען דערביי נישט געזוכט קיין הויכען שטאנד, בילדונג אדער ראפינירטקייט, די הויפט-זאך איז געווען פיזישע געזונדקייט. די פרוי, אין וועמענס אָרעמס דער יונגער פראנץ-יוזעף איז איינגעווייט געווארען צו די סעקרעטען, וואס יעדער גרויספירשט דארף וויסען, איז געווען א געזונדטע, בליהענדע פויערטע פון דעם קרעמזיער באצירק, א געגענט, וועמעס פרויען האבען גע׳שמ׳ט אין גאנץ וויען. זי האט געוואוינט אינ׳ם פאלאץ און איז בעהאנדעלט געווארען ווי אנ׳אמת׳ע הויף-דאמע. זי איז אבער נישט געווען קיין בת-יחידה.

פראנץ-יאזעף ווערט קייזער.

ווען קייזער פראנץ, דער דאמאלסדיגער עסטרייכישער קייזער און פראנץ-יאזעפ׳ס זיידע, איז געשטארבען, האט דעם הערשער׳ס עלטסטער זוהן, קרוין-פרינץ פערדינאנד, בעשטיגען דעם טראן, טראץ דעם, וואס ער איז געווען אנ׳אידיאט. פראנץ-יאזעפ׳ס מוטער, די גרויספירשטין סאפיע, וועלכע איז געווען קלוג און כיטרע, האט אבער געהאלטען אנ׳אויג אויף דער סיטואציע. ביי דער ערשטער געלעגענהייט, באלד נאך די דאמאלסדיגע רעוואלוציאנערע אונרוהען אין וויען, האט זי ענדליך גע׳פועל׳ט ביים שוואכזיניגען פערדינאנד זיך אפצוזאגען פון זיין הערשאפט. א לאקיי האט זיך פערשטעלט פאר דעם פערשטארבענעם קייזער פראנץ און האט אין דער פינסטערניש פון דער נאכט, אלס דער גייסט פונם געוועזענעם קייזער, בעפוילען פערדינאנד׳ן זיך אפצוזאגען פונם טראן. ער האט געפאלגט. דער צווייטער בערעכטיגטער צום טראן נאך פערדינאנד׳ן איז געווען זיין יונגערער, נישט פיל קלוגערער ברודער, גרויס-פירשט פראנץ-קארל, פראנץ-יאזעפ׳ס פאטער. די כיטרע סאפיע, וועלכע האט ליבער געהאט איהר קינד, ווי איהר אייגענעם מאן, האט לייכט בעוואויגען איהר מאן זיך אפצוזאגען פונם טראן צו גונסטען פון זיין זוהן. אזוי האט די מוטער געארבייט מעשים, און בעגליקט: פראנץ-יאזעף איז, צו זיין אכצענטען יאהר, בעשטימט געווארען אלס קייזער פון דער עסטרייכישער אימפעריע.

לעגענדע פון זיין גוטהערציג-קייט ניט גענצליך בעגרינדעט

שפעטער, ווען קייזער פראנץ-יאזעף איז עלטער געווארען און האט איינגעזעהן, אז מיט שלעכטען קאן מען נישט שטענדיג אם בעסטען רעגירען, האט ער געקראגען א נאמען אלס בארמהערציגער הערשער. זיינע יאהרען האבען זיך אבער נישט תמיד אויסגעצייכענט מיט דער דאזיגער מידה. דער פאקט איז, אז די דאמאלסדיגע וויענער צייטונגען, נישט קאנענדיג ארויסזאגען אפען, וואס עס איז געווען אויף זייער הארץ, פלעגען איהם רופען „אונזער בלוט-יונגער הערשער"; אבער גאנץ וויען האט געוואוסט, אז דער אקצענט דארף פאלען אויף דער ערשטער זילבע.

ווען אונגארן האט אין 1849 רעבעלירט, און די רעוואלוציע איז מיט דעם רוסישען צאר׳ס הילף אונטערדריקט געווארען, האט דער דאמאלסדיגער צאר ניקאלאי, לויט ווי יודזשין בעגגער ברענגט אין זיין בוך, געשריבען צו פראנץ-יאזעפ׳ן, אז מען זאל זיך בעגעהן מיט רחמנות קעגען די אונגארן. דער יונגער פראנץ-יאזעף האט נישט געוואלט הערען דערפון. די רעוואלוציע איז דערטרונקען געווארען אין בלוט, און גאנץ איירָאפא האט געשטוינט פון דער אכזריות. מיט יאהרען שפעטער האט פראנץ יאזעף געהאט אנ׳אורזאך דאס צו בעדויערען: אונגארן האט אויסגעקעמפט איהר פאקטישע אינערליכע אונאפהענגיגקייט נאך בעת פראנץ-יאזעפ׳ס לעבען.

איטאליענ׳ס היסטארישע שנאה צו עסטרייך, וועלכע האט איהר בעוואויגען בעת דער וועלט-מלחמה צו געהן מיט דער קאאליציע, טראץ איהר אפמאך מיט עסטרייך, האט איהרע ווארצלען אין פראנץ-יאזעפ׳ס אכזריות. ווען איטאליענישע טעריטאריע איז געווען אונטער עסטרייך, און די בעפעלקערונג האט רעבעלירט, אדער אפילו אין צייט פון פרידען, זענען די איטאליענער נישט בעהאנדעלט געווארען מיט זייערע הענטשקעס, מילד גערעדט.

אבער אכזריות איז דאן געווען א מכת מדינה ביי די הערשער. דער נאציאנאלער געפיהל פון די מאסען איז איגנארירט געווארען, און די בעפעלקערונג פון א לאנד איז בעטראכט געווארען פאר שעפסען, וועמען מען מעג אויסקוילען, אויב די פאליטישע לאגע פאדערט עס.

(המשך קומט).

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט בעגעבען ווערען.

גילטיג דעם 8. יאנואר 1928.

6729. י. א.

אויב דער פערקויף פון אייערע אייגענע אויסארבייטונגען קומען פאר אין זעלבען צימער, וואו ס׳געפינט זיך דער ווערקשטאט, דארפט איהר קיין בעזונדערען האנדעלס-פאטענט נישט אויסקויפען.

6730. ש. 43.

דער הויז-ווירט מוז אייך געבען אנ׳אנדערע גלייכווערטיגע וואוינונג.

6731. א געטרייער לעזער פון סטאדאלניאנע.

די וועקסלען מוזען ווערען געסטעמפעלט בעפאר זיי ווערען אונטערגעשריבען.

6732. ל. ג.

דער ענין ווערט פערעלטערט נאך 30 יאהר.

6733. א לעזער פון קילינסקיעגא.

דער אומשטאנד, וואס איהר בעשעפטיגט בלויז 1 געזעלען, קאן דינען אלס מאטיוו צו בעפרייען אייך פון צאהלען אבראטאווע, אבער ס׳האט קיין שום שייכות נישט צו דאכאדאווע.

אין דעם פאל קאנט איהר סתם אפגעבען א בקשה, אז מען זאל אייך בעפרייען פון דער פליכט צו צאהלען דעם דערמאנטען שטייער, פערופענדיג זיך אויף אייער ארימקייט.

דער הויז-ווירט קאן נאר פון אייך פאדערען, אז איהר זאלט דעם לאקאל צוריקברענגען צו זיין ערשטען מצב און דעריבער אויב ס׳איז נישט געשטאנען קיין אויוועז בשעת איהר האט זיך אריינגעצויגען, נאר איהר האט איהם דורך דער צייט אליין אויפגעשטעלט, קאנט איהר איצט איינלעגען און דער הויז-ווירט קאן דערפאר געגען אייך נישט אנווענדען קיין שום געזעצליכע מיטלען.

6734. א יונגעל.

אויב אייער פאטער בעהאנדעלט אייך אזוי טיראניש, קאן מען פון איהם צונעהמען די פאטער-מאכט און איבערגעבען אייך אונטער דער השגחה פון א מעהר בערופענעם דערצו פערזאן אויפ׳ן חשבון פון אייער פאטער.

איינער פון אייערע נאהנטסטע קרובים דארפען זיך ווענדען דעם ווענדען צו דער פראקוראטור, וועלכע וועט אונטערנעמען אנ׳אויספארשונג און איבערגעבען דעם ענין אין געריכט.

Bernhard Goetzke

די שקלאפין פון שאנכאי

Czary קינא־טעאטער (קירצליך אין)

אין די ציין פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מארים לעבלאן

(41

גאסטאן סוווער האט זיך געלאזט פיהרען, נישט שטעלענדיג קיין ווידערשטאנד, און ער איז רוהיג געגאנגען מיט וועבער׳ן און מיט מאזע׳ן.

אויף דער שוועל האט ער זיך אפגעשטעלט.

— הער פרעפעקט — האט ער געזאגט — איך וואלט אייך געוואלט בעטען, אז בעת דער רעוויזיע דא זאל מען מיר דא נישט קאליע מאכען די פאפירען. איך האב א סך נעכט אויף זיי געהארעוועט, און איך בין אין זיי שטארק פעראינטערעסירט. חוץ דעם...

ער האט זיך פערטראכט און געבליבען שווייגען.

— חוץ דעם, איז וואס? — האט דער פרעפעקט א פרעג געטון.

— איך האב אייך געוואלט זאגען נאך איין זאך... וועלכע...

ער האט, קאנטיג, געזוכט פאסיגע ווערטער, כדי נישט צופיל ארויספלאפלען.

פלוצים האט ער זיך דעצידירט און זיך אפגערופען:

— הער פרעפעקט דארט זענען בעהאלטען בריף, וואס זענען מיר טייערער, ווי מיין אייגען לעבען. די דאזיגע בריף קאנען שלעכט פערשטאנען ווערען און פארשטעלען זיך א געווער אין די הענד פון מיינע שונאים. אעער דאס איז נאך א קלייניגקייט... מען מוז זיי אומבעדינגט אפראטעווען! איהר וועט זיך שוין אליין איבערצייגען, אז דארט זענען דא זעהר וויכטיגע דאקומענטען... אלזא, פערטרוי איך זיי, הער פרעפעקט... נאר אייך אליין.

— וואו זענען אייערע בריף?

— זייער בעהעלטעניש איז לייכט צו געפינען: מ׳דארף ארויפגעהן אויפ׳ן בוידעם איבער מיין שלאפצימער, און אנדריקען א נאגעל, וואס געפינט זיך רעכטס פון פענסטער. דער נאגעל זעהט לפנים אויס נישט פערווענדבאר, אבער פאקטיש דינט ער אלס געהיימער שליסעל פון דעם ארט, וואו די בריף ליגען!

אפזאגענענדיג דאס, האט ער זיך ווייטער געלאזט געהן מיט די אגענטען.

— ווארט נאך דא צו א וויילע... מאזע, געה ארויף אויבען און ברענג ארונטער די בריף.

מאזע איז אוועק, אבער ער איז באלד צוריקגעקומען.

עס איז איהם נישט געלונגען צו געפינען די בעהעלטעניש.

דער פרעפעקט האט בעפוילען דעם הויפט-אינספעקטאר, אויסען, אז ער זאל צוזאמען מיט מאזע׳ן און מיט׳ן ארעסטאנט זיך אויפגעהויבען אויפ׳ן בוידעם, און אז דער לעצטער זאל זיי אנווייזען ווי-אזוי דער מעכאניזם ארבייט.

אליין איז ער געבליבען אונטען מיט וועבער׳ן ווארטען אויפ׳ן רעזולטאט, אריינקוקענדיג דערווייל אין די פעק ביכער, וואס זענען געלעגען אויפ׳ן טיש.

דאס זענען אלץ געווען וויסענשאפטליכע ווערק, צווישען וועלכע ער האט בעמערקט א טראקטאט וועגען ארגאנישער כעמיע, ווי אויך וועגען כעמיע אין צוזאמענהאנג מיט עלעקטריציטעט.

די אלע ביכער זענען געווען פול מיט נאטיצען, בעמערקונגען, אויסגעמעקטע ערטער.

דער פרעפעקט האט אלעס אויפמערקזאם בעטראכט, און פלוצים האט זיך איהם אויסגעדוכט, אז ער הערט עפיס א טומעל.

ער האט זיך דעריבער געלאזט שנעל געהן צו די טרעפען.

ער האט נאך אבער נישט בעוויזען אריבערצוגעהן די שוועל, ווי עס האט אפגעהילכט א שאס און גלייכצייטיג אנ׳אויסגעשריי פאר וועהטאג.

עס האבען זיך דערהערט נאך צוויי שאסען, געשרייען, קולות פון אנ׳אמפעריי און נאך שאסען...

אין עטליכע שפרונגען איז שוין דער פרעפעקט מיט א מערקווירדיגער געשיקטקייט צוזאמען מיט׳ן קאמיסאר וועבער געווען אויפ׳ן צווייטען שטאק און פון דארט האבען זיי זיך דורך שמאלע משופע׳דיגע טרעפלעך ארויפגעקומען אויפ׳ן דריטען שטאק.

ווען זיי זענען שוין געווען אויפ׳ן לעצטען שטאפעל, איז זיי ענטקעגענגעפאלען אין די הענד דער פערוואונדעטער מאזע.

מיט עטליכע שריט ווייטער איז געלעגען דער אינספעקטאר אויסען, וועלכער האט נישט ארויסגעוויזען קיין סימן פון לעבען.

אויבען, אינ׳ם קליינעם טירעל איז געשטאנען גאסטאן סוווער מיט ווילדען אויסדרוק אין פנים און מיט אנ׳אויסגעשטרעקטער האנד, אין וועלכער ער האט געהאלטען א רעוואלווער.

ער האט אויסנעשאסען נאך אמאל גלאט אין דער וועלט אריין.

דערזעהענדיג אבער דעם פרעפעקט, האט ער גענומען צילען אין איהם.

דערזעהענדיג דעם רעוואלווער אנגעצילעוועט אין זיך, האט זיך דער פרעפעקט געהאלטען פאר א פערפאלענעם.

אין דעמזעלבען מאמענט אבער האט ער דערהערט הינטער זיך א שאס...

ביי גאסטאנען איז דער רעוואלווער ארויסגעפאלען פון האנד, איידער ער האט בעוויזען אויסצושיסען, און דער פרעפעקט האט בעמערקט עפעס א געשטאלט, וואס איז אריבערגעשפרונגען איבער׳ן סערושאנט און דעם אינספעקטאר, און זיך א לאז געטון אין דער ריכטונג פון דער טיר, הינטער וועלכער סוווער איז פערשוואונדען געווארען.

די אגענטען האבען זיך א יאג געטון גלייך נאך איהם...

דער פרעפעקט האט איהם דערקענט.

געוועזען איז עס דאן לואי פערענא, וועלכער האט מיט זיין אנקומען בעצייטענס, געראטעוועט איהם דאס לעבען.

דאן לואי איז ארויסגעלאפען אויפ׳ן דאך, וואו גאסטאן איז נעלם געווארען.

ער האט אבער נאר בעוויזען צו דערבליקען, ווי יענער איז ארונטערגעשפרונגען פון אויבען אויף דר׳ערד.

— ער איז ארונטערגעשפרונגען... פון דריטען שטאק אראפגעשפרונגען! — האט דער פרעפעקט אויסגעשריגען.

— מיר וועלען איהם שוין נישט כאפען א לעבעדיגען...

(פארטזעצונג קומט).

לאדז. 8 יאנואר 1928.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 8 יאנואר 1928.

נייער קאנגרעס — נייע עמיגראנטען-גזירות.

אין וואשינגטאן האט זיך געעפענט דער נייער קאנגרעס. א סך פראבלעמען וועט ער דארפען לעזען, א סך שוועריגקייטען וועט ער דארפען בייקומען.

אבער פאר ארבייטס סעקרעטאר דייוויס און פאר קאנגרעס-מאן אלבערט דזשאנסאן איז בלויז דא איין פראבלעם. דאס איז אימיגראציע. אויך האבען זיי בלויז איין זארג: ווי אזוי דורכצופיהרען געזעצען, וואס זאלען נאך מעהר פערשפארען די טויערען פון אמעריקא אויף אלע זייטען, און ווי אזוי נאך מעהר צו פערביטערען דאס לעבען פון דעם אימיגראנט, וואס וואוינט שוין אין די גרעניצען פון דער אמעריקאנער רעפובליק. אינגאנצען זענען אין לעצטען יאהר אריינגעקומען 335.000 אימיגראנטען. א באמת קליינע צאהל פאר אזא לאנד. אבער דאס איז נאך אלץ צופיל פאר די הערען אימיגראנטען-פרעסערס. בלויז א העלפט פון אט דער צאהל זענען געקומען פון אייראפא, די איבעריגע פון אנדערע לענדער אויפ'ן אמעריקאנער קאנטינענט. ווילען די דייוויסעס און דזשאנסאנס בעגרעניצען די איינוואנדערונג פון די אמעריקאנער שכניש׳ע מדינות, מען זאל מאכען קוואטעס פאר קאנאדע, מעקסיקא און אנדערע.

דייוויס וויל אויך נישט אפלאזען פון זיין ליבלינג-פראיעקט, און ער וועט ווידער פארשלאגען, אז די אימיגראנטען זאלען מוזען זיין רעגיסטרירט. זיין פראיעקט איז ביז איצט דערווייל דורכגעפאלען. מאנכע קאנגרעס-לייט און סענאטארען זענען נישט בעגייסטערט פארן פראיעקט. שוין צופיל פערלעצט ער דעם פרינציפ פון אמעריקאנער פרייהייטליכקייט. מען ווייסט, אז א פאספארטען-סיסטעם — דאס איז אייגענטליך דער מיין, און דער זין פון דעם רעגיסטראציע-פלאן פאר אויסלענדער מוז פיהרען צו א פאספארטען-סיסטעם פאר אלעמען, אויך פאר בירגער. און מען איז עפעס נאך נישט צוגעגרייט צו אימפארטירען פון דער נישט שטארק בעליבטער אייראפא דוקא איינע פון איהרע מיאוסטע אינסטיטוציעס און געוואוינהייטען.

צי איז דא א געפאהר, אז די רעגיסטראציע זאל דורכגעהן אין קאנגרעס דאס מאל?

עס גלויבט זיך נישט.

די פרעזידענטען-וואהלען זענען שוין נישט הינטער בערג. אין 1928 דארפען זיי פארקומען. ס'איז שווער זיך פארצושטעלען, אז די קאנגרעסלייט און סענאטארען, ווי אימיגראנטען-פיינטליך זיי זאלען נישט זיין, זאלען זיי דוקא וועלען ארויסרופען דעם צארן פון דער איינגעוואנדערטער בעפעלקערונג מיט דער איינפיהרונג פון א פאליציי-סיסטעם.

דאגעגען האבען די ניי-געפלאנטע אימיגראציע-בעשרענקונגען יא שאנסען. א קוואטע-געזעץ פאר קאנאדע און מעקסיקע איז מעגליך. דייוויס און דזשאנסאן מאלען שרעקליכע בילדער וועגען דעם, ווי גרויסע צאהלען אימיגראנטען שמוגלען זיך דורך אט די לענדער. כאטש עס איז בעוואוסט, אז שטרענגער, ווי די וואך איז איצט ביי דער אמעריקאנער לאנד-גרעניץ, קאן זי שוין גארנישט זיין. אבער א סטראשונעק איז עס. און די אמעריקאנער געזעצגעבער זענען זעהר ציטערדיג און שרעקענדיג ווען עס קומט צו דער געפאהר פון אימיגראנטען.

דער עיקר דער עמיגראנטען-שונא שלאפט נישט. זיין מוח ארבייט און פלאנעוועט.

X.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41
ספעציאליסט פאר הויט-, וועגערישע און מענער-שוועכע - קראנקהייטען הייל-גנגס-קווארצלאמפען (האר-אויספאל).
בעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועגד-

פּואנקארע און פּואנקאריזם.

(א בריף פון פאריז).

אין מערץ אדער אפריל דארפען פארקומען די וואהלען צום פראנצויזישען פארלאמענט. די פארטייען האבען נאך נישט אויפמארשירט. די לאזונגען זענען נאך נישט ארויסגעווארפען אויפ'ן גאס. די מאסען זענען נאך אינדיפערענט און מען זעהט נאך נישט קיין קלארע סמנים פאר די וואהל-רעזולטאטען.

אינערליך אבער גרייטען זיך פיבערהאפט די בחות אויף דער בעפארשטייענדיגער שלאכט. די גרויסע פארטייען האלטען אפ קאנפערענצען און די לידערס זענען זיך שטארק מתעסק מיט דער ארגאניזאציע-ארבייט. חלוקי-דעות אין פארלאמענט ווערען שארפער און דעמאגאגישער. די רעדעס זענען אלץ מעהרער און מעהרער אויסגערעכענט אויף דעם, אז יעדער ווארט זאל געפינען זיין וועג דורך די פארלאמענטס-פענסטערען און טירען צו דעם ברייטען המון, די צייטונגען פאלעמיזירען שארפער און טעמפעראמענטפולער, ווי געוועהנלעך, און אין דער לופט שווימען ארום אומזיכערע און אומבעשטימטע וואהל-פסוקים וועגען דער דייטשער סכנה, וועגען הינדענבורגס כונות, וועגען די אמעריקאנישע חובות, וועגען דער רעפאראציע-פאליטיק, וועגען גענף, לאקארנא, שטרעזעמאן, באלדווין א. א. וו.

בכלל הערשט נישט אין די לינקע קרייזען די זיכערקייט פאר א נצחון. דער אומדערוואַרטער נצחון פאר די לינקע מיט 4 יאהר צוריק האט נישט געשאפען דעם באזיס פאר דער פארלאמענטארישע קאאליציע און דער רעגירונג, וועלכע זאל זיך אפקעהרען פון די אמאליגע מלחמה-העלדען און פון די אימפעריאליסטישע טענדענצען. ביי די פאריגע וואהלען האט מען אומעטום גערעדט פון דעם לינקען קארטעל אונטער דער אנפיהרונג פון העריא, פענלעווע און בריאן.

דער דאזיגער קארטעל האט מנצח געווען, פואנקארע איז געפאלען, אבער שוין ביי די וואלען פון מלוכה-פרעזידענטען האבען די מיטגלידער פון סענאט ארויסגעוויזען זייער רצון נישט נאכצוגעבען דעם ווילען פון דער בעפעלקערונג. דער לינקער קארטעל האט אויסגעשטעלט פענלעווע אלס קאנדידאט פאר א מלוכה-פרעזידענט. ער איז אבער דורכגעפאלען און נשטאט איהם איז געוויילט געווארען דער סענאט-פרעזידענט דומערג, וועלכער איז א געמעסיקטער-פאליטיקער פון צענטער און צו וועלכען די קארטעל-מערהייט האט נישט געהאט קיין צוטרוי. פאקטיש האט זיך דומערג אויפגעפירט נישט שלעכט. ער האט זיך גערעכענט מיט די פאקטישע כוחות-פערהעלטנישען און איז נישט געגאנגען אויף דעם דיקטאטארישען וועג פון מילעראן, וועלכער איז צוליב זיינע נאציאנאליסטיש אבסאליוטיסטישע וואונטירוּעס ארונטערגעווארפען געווארען פון זיין פרעזידענטען-שטול. מיניסטער-פרעזידענט איז געווארען העריא, דער מאן, וועלכער האט געשטרעבט צו א לינקער קארטעל-פאליטיק. די סאציאל-דעמאקראטען אונטער דער אנפיהרונג פון בלום זענען אריינגעגאנגען אין דער קאאליציע, אבער נישט אין דער רעגירונג. די בולטע סתירה האט געבראכט צו דעם אויפרייס פון דעם לינקען בלאק.

העריא האט געהאט אין גענף ביי זיין פעלקער-בונדס פאליטיק און זיין סטראטעגישען שלום-מארש אין גענף א גרויסען ערפאלג אין פערבינדונג מיט דעם פאקט, וואס אין ענגלאנד איז געווען מיניסטער-פרעזידענט דער פיהרער פון דער ארבייטער-פארטיי מאקדאנאלד. מאקדאנאלד איז אבער באלד געפאלען און אין ענגלאנד איז געווארען א גרויסע קאנסערוואטיווע מעהרהייט, וועלכע האט ארויסגערוקט דעם קורצזיכטיגען באלדווין אויפ'ן ערשטען ארט פון דער ענגלישער פאליטישער ארענע. העריא האט פערלוירען זיין ענגלישען אנשפאר און צוליב אינערליכע סכסוכים זענען די סאציאליסטען אין פראנקרייך ארויסגעטרעטען פון דעם קארטעל.

די נייע רעגירונג איז שוין געווען מעהר רעכט. בריאן האט מיר איהר אנגעפיהרט. אבער אויך ער האט זיך נית געקענט לאנג האלטען. די וואלוטע איז געפאלען אלץ טיפער און טיפער, און די אומצופרידענקייט אין לאנד איז געווארען אלץ שטארקער. איין פינאנץ-מיניסטער איז געגאנגען און דער אנדערער איז געקומען. די סטאביליזאציע פון דער פאליטיק איז נישט פארגעקומען צוליב דער וואקלדיגקייט פון דעם פראנק. אפילו קאיא האט גארנישט געקענט טאן נישט בנוגע דער פערפעסטיקונג פון דער פראנצויזישער וואלוטע און נישט בנוגע דער רעגולירונג פון דער גרויסער הלואה, וועלכע פראנקרייך האט אין דער מלחמה-צייט געליהען ביי אמעריקא, און א מאמענט פון א שווערען קריזיס האט מען צוריקגעבראכט פואנקארען צו דער מאכט און ער רעגירט נאך היינט, הגם אן דעם נאציאנאלען בלאק און געמיינזאם מיט העריא, פענלעווע און בריאן.

אזוי האט דער איצטיגער פראנצויזישער פארלאמענט, וועלכער האט א לינקע מעהרהייט, געמאכט צום מיניסטער-פרעזידענט דעם זעלביגען פואנקארע, וועלכער האט געהערשט אין דעם פריהערדיגען פארלאמענט מיט א רעכטער מעהרהייט. דאסמאל איז עס אבער געווען א פואנקארע אהן פואנקאריזם, אהן זיין שטאלצען גראדליניגען אימפעריאליזם.

איצט איז דער קארטעל מעהר נישטא. אבער מען וויל איהם שאפען פונדאסניי. ליידער זענען אויך די לינקע פארטייען אינערליך געשפאלטען און זיי האבען נישט מעהר דעם כח משפיע צו זיין אויף דער איינשטעלונג פון די ברייטע שיכטען, ווי דעמאלט, בשעת פרענקלין בוליאן און לעא בלום זענען געווען צונויפגעבונדען מיט העריא און בריאן. די גרויסע ראדיקאל-בירגערליכע פארטיי האט אויף איהר לעצטער קאנפערענץ ארויסגעוויזען אזוינע שארפע און טיפע חלוקי-דעות, הן בנוגע דער פינאנץ-פאליטיק און הן בנוגע דער שלום פאליטיק מיט דייטשלאנד, אז זי האט נישט מעהר געקענט זיך איינהייטליך צוזאמענהאלטען. דער רעכטער פליגעל האט פערלאזען די קאנפערענץ און ער וועט זיך מסתמא פאראייניגען מיט'ן צענטער, וועלכער וועט זיך אונטערווארפען דעם אויטאריטעט פון פואנקארע.

דער עקסטרעם - לינקער פליגעל פון די סאציאליסטען איז געווארען ראדיקאלער און האט זיך דערנעהנטערט צו די קאמוניסטען. אבער פון דעם אנדערען צד האט די סאציאליסטישע קאנפערענץ די פארטיי געפעסטיגט און צעמענטירט דורכדעם, וואס איהר איז געלונגען אויפצושטעלען א פינאנץ - פראגראם, אויף וועלכער אלע טיילען האבען מסכים געווען.

פואנקארע וועט ביי די וואהלען האבען א גרויסע פאפולאריטעט. די צענטער-פארטייען וועלען מיט איהם געהן און איהם אונטערהאלטען אהן טענות און מענות.

א גרויסער טייל פון דעם רעכטען סעקטאר וועט מסתמא זיך צונויפשליסען ביי די וואהלען מיט די פואנקאריסטען און נאר דער עקסטרעם-רעכטער פליגעל אונטער דער אנפיהרונג פון דאדע. די אזוי-גערופענע פארטיי פון „אקסיאן-פראנסעז" וועט געהען אליין צו די וואהלען מיט איהר פאשיסטישער פאהן און מיט איהר אנטיסעמיטישער דעמאגאגיע. א דערפאלג וועט מסתמא אויך האבען די גרופע פון בריאן, וועלכע וויל פון איין זייט ווייטער פיהרען די פאליטיק פון לאקארנא און פון דער אנדערער זייט אין דער אינערליכער פאליטיק פערגעהמען א רעכטערע פאזיציע, ווי די ראדיקאלע פארטיי מיט העריא.

העריא'ס נאמען איז נישט מעהר קיין כישוף. זיין מפלה אלס מיניסטער-פרעזידענט. נאכדעם ווי ער האט ארונטערגעווארפען די רעגירונג פון בריאן — קאיא, האט ביי איהם אפגעהאקט די פליגלען פון זיין אמאליגער גרויסער פאפולאריטעט און פון זיין אמאליגער השפעה. ער איז נישט געווארען דער לייטענדיגער שטערען, אין וועלכען פראנקרייך גלויבט זיך און ער האט נישט געקאנט פערשטעלען דעם עלטערען און פאפולערען פאליטיקער בריאן.

אויף מאנכע עקען פון פאריז זעהט מען שוין פלאקאטען. דאס זענען מעהר קאריקאטורען און צייכנונגען, און ווייניגער ווערטער און לאזונגען. פאר'חידושט האט א פלאקאט וואס קיינער ווייס נישט פון וואנעט ער קומט, ווער איהם פערשפרייט, און וועלכער האט שיער נישט ארויסגערופען א נייעם קאנפליקט צווישען דייטשלאנד און פראנקרייך. דער פלאקאט צייגט דעם דייטשען מלוכה-פרעזידענט הינדענבורג אין די גלאנציגע סאלדאטען-שטיוועל פון קייזער ווילהעלמס לייב-גווארדיע. ער שטעהט ווי א לייב מיט אנ'אפענעם מויל און גרויסע צייהנער און וויל אויפפרעסען פראנקרייך. קעגען דעם פלאקאט האט די דייטשע רעגירונג פראטעסטירט. די אינטערווענץ האט געהאלפען. אין א שעהנעם פריהמארגען איז דער פלאקאט פערשוואונדען, און אזוי ווי קיינער האט נישט געוואוסט, פון וואנען דער פלאקאט איז געקומען, אזוי ווייס קיינער נישט, ווער עס האט איהם אוועקגענומען און וואו ער איז אוועקגעפלויגען.

דאס איז אבער נאר דער אנהויב. דער פלאקאט וועט נאך שפילען א ראל און אויף א שפעטערדיגער אינטערווענציע וועט פראנקרייך בודאי ענטפערען, אז זי האט נישט קיין שום יסוד צו פערשמעלערען די רעכט פון די פארטייען בנוגע זייער אגיטאציע און זייער אגיטאציע-מיטלען. די „דייטשע סכנה" וועט אהן א ספק ביי די איצטיגע וואהלען שפילען אזא גרויסע ראל, ווי ביי די פריהערדיגע וואהלען.

צוליב דער צושפאלטענקייט און אומבעהאלפענקייט פון די לינקע איז זעהר מעגליך, אז די רעכטע, בעזונדערס דער פואנקאריסטישער צענטער וועט האבען א נצחון. די לינקע רעפובליקאנישע צייטונגען בעווייזען א פנים פון זיכערקייט. ווער עס פערשטעהט זיך אבער אויף חכמת-הפרצוף, דער דערקענט, אז הינטער דעם ליכטיגען פנים ליגט פארבעהאלטען א שווארצער וואלקען-שטרייף, וועלכער שאפט א געוויסע מרה שחורה א געוויסען ספק בנוגע דעם עתיד.

דער רעזולטאט פון די וואהלען איז אויך אפהענגיג פון אנ'אנדער פאקטאר. די שאלה איז, אויב די פראנצויזישע וואהלען וועלען פארקומען פאר די דייטשע וואהלען אדער שפעטער. אויף אזוי ווייט ווי די רעכטע פארטייען אין פראנקרייך גלויבען אין דעם, אז אין דייטשלאנד וועט מנצח זיין דער נאציאנאליזם, אויף אזוי ווייט וואלטען זיי געוואלט וועהלען ביי זיך אינדערהיים אין א שפעטערען פעריאד. דער זיג פון די נאציאנאליסטען אין דייטשלאנד קען ווערען די סיבה פון דעם, אז דער לינקער קארטעל און די לינקע פארטייען בכלל אין פראנקרייך זאלען ארויסגעהן פון דעם וואהל-קאמף שטארק אפגעשוואכט. ווי עס שיינט, ווילען אבער די פראנצויזישע וואהלען פארקומען פאר די דייטשע וואהלען, אזוי אז די פעולה קען נאך זיין אנ'אומגעקעהרטע: דער דעמאקראטישער ערפאלג אין פראנקרייך קען פיהרען צו א סאציאליסטיש-דעמאקראטישען נצחון אין דייטשלאנד.

די קומענדיגע וואהלען קענען ווידער פאראייניגען דעם פואנקאריזם מיט פואנקארע, אבער ביי בעשטימטע תנאים איז אויך פעראן די מעגליכקייט, אז נאך די וואהלען זאל אין פראנקרייך צום ערשטען מאל זיין א סאציאליסטישער מיניסטער-פרעזידענט. אין דעם פאל וועט דאס מסתמא זיין א יוד און אפילו א ציוניסט: לעא בלום.

ד"ר י. יאגע.

קריגס-געריכט אין רומעניען איבער 17 יודען.

פאר דעם טשערנאוויצער קריגס-געריכט איז פארגעקומען א פראצעס געגען 17 אנגעזעהענע יודישע בעלי-בתים פונם שטעטעל וויזשניץ, וועלכעס ליגט ביי דעם טייך טשערעמאש אין בוקאווינא.

די 17 יודען זענען בעשולדיגט געווארען פון דעם מיליטערישען פראקוראר אין צוגרייטען רעבעלישע מעשים געגען דער וויזשניצער מאכט.

די געשיכטע פון דעם אינטערעסאנטען פראצעס איז פאלגענדע:

אין מאי 1927, בעת ביי דער מאכט זענען געשטאנען די אווערעסקאנער, איז אין דעם שטעטעל וויזשניץ, אויף א בעפעהל פון בוקארעשט, בעשטימט געווארען אלס בירגערמייסטער דער אנהענגער פון די אווערעסקאנער, דער יודישער אדוואקאט ד"ר הולעס.

די אווערעסקאנער שטאט-פערוואלטונג מיט דעם ד"ר הולעס בראש, האבען מיט דראקאנישע מיטלען גענומען אויפמאנען פון דער ארטיגער בעפעלקערונג אלע רעשטלעך שטייערן און ארויפגעלעגט אויף איהר נייע לאסטען פון שווערע קאמונאלע אפצאהלונגען. עס איז דערגאנגען אזוי ווייט, אז א גרויסער טייל פון די וויזשניצער באלעבאטים האבען דערקלערט פאר די שטייער-אדמיניסטראטארען, אז זיי קענען נישט לענגער דערטראגען די דאזיגע לאסט און אז זיי וועלען זיין געצוואונגען אפצושטעלען די שטייער-אפצאהלונגען, וועלכע קוועטשען ארויס פון זייער ווירטשאפטליכען ארגאניזם דעם לעצטען טראפען געלד, און וועלכע דערפיהרען זיי צו אנ'עקאנאמישען אונטערגאנג.

די שטאט-פערוואלטונג האט אבער נישט געוואלט הערען אפילו די טענות פון דער וויזשניצער בעפעלקערונג און זי האט געגעבען דעם בעפעהל צו די שטייער-נוגשים, אויפצומאנען אלע שטייערן מיט דער גאנצער שטרענגקייט פון דעם געזעץ.

אין יענער צייט האט מען אין וויזשניץ געקענט זעהן פאלגענדען בילד:

א גרויסער וואגען געשפאנט מיט צוויי פערד נאשפיץ, האט זיך בעוויזען איבער די גאסען. דער וואגען, אויף וועלכען עס זענען געזעסען צוויי שטייער עקזעקוטארען און א פאליציאנט פון דער שטייער-אדמיניסטראציע, איז געפאהרען פון הויז-צו-הויז. איינער פון די עקזעקוטארען איז אלעמאל מיט א פעקעל אקטען אונטער'ן ארעם פערשוואונדען אויף עטליכע מינוט אין א הויז אריין און באלד האבען זיינע שותפים פון דארט ארויסגעטראגען פערשידענע שטוב-חפצים, ווי למשל, א פאר מעשענע לייכטער, א ירושה פון אמאליגע שעהנערע און בעסערע צייטען, אנ'אויסגעדייווערט איבערבעטעל אדער קישעלע, איינגעוויקעלט אין א געלער שמוציגער איינשיט, א פאר אפגעריבענע בענקלעך מיט חולה-נופל'דיגע אברים, א באנקבעט, פון וועלכען דער פערטער פוס, נעבעך, איז א וויסטע קאליקע.

די דאזיגע חפצים האט דער פאליציאנט מיט א בעזונדערען פערגעניגען, אריינגעשליידערט אין וואגען אריין און צוגעפאהרען צו א צווייטען און א דריי-

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

לאדז
8 יאנואר 1928

דאס לאדזער לעבען

לאדז
8 יאנואר 1928

8
זונטאג
טו
טבת תרפ"ח

יאנואר
זון-אויפגאנג 7.45
זון-אונטערגאנג 3.32
לענג פון טאג 10.11

מאראטאריום
אויף היפאטעקען פון וואוין-הייזער.

(—) דער מלוכה-פרעזידענט האט נאך פאר ניי-יאהר ארויסגעגעבען א נייע פעראָרדנונג וועגען א מאראטאריום אויף היפאטעקען פון וואוין-הייזער.

דאס איז געווען אנ'אמת'ע איבערראשונג פאר די היפאטעק-בעזיצער, ווייל אלעמענס מיינונג איז געווען, אז מיט'ן ערשטען יאנואר וועט אויפהערען דער דערמאהנטער מאראטאריום.

די פעראָרדנונג האט ארויסגערופען א פרייד ביי די הויז-בעזיצער און די היפאטעק-בעזיצער ווידער גרייטען זיך צו פראטעסט-מיטינגען.

די 13-טע פענסיע
פאר שטאדטישע ארבייטער.

(§) ווי בעקאנט, האט דער שטאדט-ראט בעשלאסען אויסצוצאהלען די שטאטישע אנגעשטעלטע די 13-טע פענסיע. צוליב דעם, וואס פיל שטאדטישע ארבייטער זענען ביים סוף יאהר שוין געווען אין מיליטער, האבען זיי נישט בעקומען די 13-טע פענסיע. דער מאגיסטראט האט דעריבער איצט בעשלאסען, אז די 13-טע פענסיע איז אויך חל אויף די דאזיגע ארבייטער.

זיצונג
פון פינאנץ- און בודזשעט-קאמיסיע.

(מ) דאנערשטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פינאנץ- און בודזשעט-קאמיסיע ביים שטאדט-ראט.

אין דער זיצונג האבען אנטיילגענומען די מיטגלידער פון פרעזידיום פון מאגיסטראט.

ס'איז בעטראכט געווארען דער צוגאב בודזשעט אויפ'ן יאהר 1926 און אויפ'ן ערשטען קווארטאל פון יאהר 1927. נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען פארצולעגען אנ'ענטשפרעכענדען פארשלאג אויף דער זיצונג פון שטאדט-ראט פון 12 יאנואר.

שטראפען
פאר שמוציג האלטען הייזער

(מ) די געזונדהייטס-אבטיילונג ביים מאגיסטראט האט זיך געווענדעט צום רעגירונגס-קאמיסאריאט וועגען בעשטראפען פאלגענדע ווירטסלייט פאר אנטי-סאניטארען צושטאנד פון זייערע הייזער: גרינבלאט יוסף, זילבערמאן יחיאל, ראזען הערש, שטיפט יצחק, האכמאן פנחס, טוסק הערצקע, זיצער פייוויל, אטטא צערבע, שאפירא, העגריק דזשעמלער, בער חיים, סטאניסלאוו פראנטשישקאווסקי, משה חיים ליפשיץ, אטטא ביילאוו, יונה קאפעלוש און דאווידאוויטש יוסף.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-31.
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 ביז 3.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאכמ.

הכנות צו די סיים-וואהלען.

פ.פ.ס. און דייטשע ארבייטס-פארטיי אונטערגעשריבען אנ'אפמאך.

(ב) נעכטען נאכמיטאג איז אונטערגעשריבען געווארען דער אפמאך פון פ.פ.ס. מיט דער דייטשער ארבייטס-פארטיי וועגען א וואהל-בלאק. דעם אפמאך האבען אונטערגעשריבען אין נאמען פון פ.פ.ס. פרעזידענט זשעמיענצקי און ד"ר וועלונסקי, און אין נאמען פון דער דייטשער ארבייטס-פארטיי די ה"ה קראנינג, קוק און הוקלער.

לויט דעם דאזיגען אפמאך, בעקומט די דייטשע ארבייטס-פארטיי דאס דריטע ארט אויף דער לאדזער ליסטע, (געוו. דעפ. קראניג) דאס צווייטע ארט אין לאדזער קרייז (ראטמאן קלים), ווי אויך מאנדאטען אויף די ליסטעס בלאניע-סקערניעוויץ און בזשעזשין-פיעטריקאוו.

*

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, זאל אויך אויף דער מלוכה-ליסטע גאראנטירט ווערען א פלאץ פאר דעם פערטרעטער פון דער דייטשער ארבייטס-פארטיי (געוועז. דעפ. צערבע).

אין די „אבוואדאווע" וואהל-קאמיסיעס.

(ב) די הויפט-וואהל-קאמיסיע מאכט אויפמערקזאם, אז די „אבוואדאווע" וואהל-קאמיסיעס אמטירען אויך זונטאג און אויך חגא-טעג, אין די זעלבע אמט-שעהן פון 4 נאכמיטאג ביז 10 אווענד.

נישטא קיין הסכם ביי די רעכטע און לינקע נ.פ.ר.

(—) פרייטאג איז אין לאדז פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די דעלעגאטען פון ווארשא, קאליש, פיעטריקאוו, טאמאשעוו, ביאליסטאק, מאשטשעניצע א.א. וועגען צוריק פעראייניגען די רעכטע מיט די לינקע פון נ.פ.ר. צו קיין הסכם איז דערווייל נאך נישט געקומען.

קאנפערענץ אין קאליש, און די קאנדידאטור פון „התאחדות".

(ב) היינט קומט פאר אין קאליש א קאנפערענץ וועגען די וואהלען. צו דער קאנפערענץ פאהרט ארויס ד"ר ראזענבלאט פון לאדז.

וואס שייך דער „התאחדות" איז די איינציגע רעאלע קאנדידאטור אין קרעמעניעץ-וואלינסקי פון ד"ר א. טארטאקאווער, דער לאנגיעהריגער סעקרעטאר פון דער לאדזער געזעלשאפט פאר יודישע מיטעל-שולען.

שכר-טרחא.

(מ) דער מאגיסטראט מעלדעט די פעראינטערעסירטע פערזאנען, אז דינסטאג, דעם 10 יאנואר פון 5 — 7 אין אוועגד וועט די שטאטישע קאסע אויסצאהלען דעם לויהן פאר דער ארבייט ביים צוזאמענשטעלען דעם 4-טען עקזעמפלאר פון די וועהלער-ליסטעס.

די שטראף העלפט.!

(—) נאכדעם ווי דער פארזיצענדער פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע ריכטער קארווין-קאראטקעוויטש האט בעשטראפט א רייה מיטגלידער פון די וואהל-קאמיסיעס, האבען די מיטגלידער אנגעהויבען צו קומען אין דער קאמיסיע און צו ארבייטען.

אין אלגעמיין ארבייטען איצט אלע קאמיסיעס זעהר גוט.

בעשלוסען פון דער דאנערשטאג-דיגער זיצונג פון מאגיסטראט.

(מ) אויף דער דאנערשטאג'דיגער זיצונג פון מאגיסטראט איז ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען ענטגילטיג ערלעדיגען די רעכנונגען מיט די גמינעס ברוס, ראדאגאשטש, נאוואסאלנא און כאיני, וועלכע זענען צוגעטיילט געווארען צו לאדז. כדי דעם ענין צו ערלעדיגען איז אויסגעוועהלט געווארען א קאמיסיע פון וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי און די לאווניקעס אדאמסקי און איזדעבסקי.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז די מיטגלידער פון מאגיסטראט מוזען איינצאהלען אין דער שטאטישער קאסע די בעלוינונגען, וועלכע זיי בעקומען אלס פערוואלטונגס-מיטגלידער פון פערשידענע שטאטישע אינסטיטוציעס.

אין דער קאמיסיע פאר שול-צוואנג איז דעלעגירט געווארען וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי, אין טעאטער-קאמיסיע פרעזידענט זשעמיענצקי, און וויצע-פרעזידענט ד"ר וויעלינסקי.

אויפ'ן פירטען צוזאמענפאהר פון די פוילישע היגיעניסטען איז דעלעגירט געווארען לאווניק ד"ר מארגאליס און סאניטאר-אינספעקטאר ד"ר סלאזשינסקי.

שרעקליכער אויפרייס פון א דאמפ קעסעל
אין דער פאבריק פון שייבלער און גראהמאן.

אין דער פאבריק פון שייבלער און גראהמאן (קילינסקא גאס 187) איז דאנערשטאג האלב 5 א זייגער פארגעקומען א שרעקליכער אויפרייס פונ'ם פאראווע-קעסעל אין דער קראכמאל-אפטיילונג.

פון דעם אויפרייס איז דער קעסעל צוריסען געווארען אויף שטיקער, די שויבען פון דער פאבריק זענען ארויסגעפאלען, א רעגען פון אייזען, שטיקלעך שויבען, שטאל א. ד. ג. האט פערשיט די גאנצע קעסעל-האלע און די ארבייטער. עס האבען זיך דערהערט וועה-געשרייען פון־פערוואונדעטע.

די ידיעה וועגן דער עקספלאזיע האט זיך אין איין רגע פערשפרייט אין דער גאנצער געגענד און עס האבען זיך אנגעהויבען צוזאמענצולויפען די פרויען און קינדער פון די ארבייטער.

אויפ'ן ארט פון געשעהעניש האט מען באלד ארויסגערופען די פאגאטאָוויע פון דער קראנקען-קאסע מיט 2 דאקטוירים און 4 סאניטארען, וועלכע האבען ערטיילט די פערוואונדעטע די ערשטע הילף.

שווער פערוואונדעט זענען געווארען די ארבייטער: סטאניסלאוו (גאלעמביא 9) וולאדיסלאוו קובאלאווסקי (דאמבראווסקא 38) יוזעף קאלאדזעיסק, (אדינצא 25) וועלכע מען האט אפגעפיהרט אין שפיטאל פון קראנקען-קאסע. די לייכט-פערוואונדעטע האט מען נאכ'ן ערטיילען די ערשטע הילף אפגעפיהרט אהיים.

אויפ'ן ארט פון געשעהעניש איז באלד ארויסגעקומען די אויספארשונגס-מאכט, וועלכע האט נאך דער ערשטער אויספארשונג פעסטגעשטעלט, אז די סיבה פון דעם אויפרייס איז געווען דער פעהלערהאפט פונקציאנירענדער מאנאמעטר, וועלכער האט בעוויזען א נידריגערען, ווי אין דער ווירקליכקייט דרוק פון דער פארע אין קעסעל.

פערשפילט אין קארטען
און איצט וועט ער האבען צו זינגען און צו זאגען.

(§) ווי בעוואוסט האט דער מאגיסטראט מיט א צייט צוריק בעקומען פון רעגירונגס-קאמיסאריאט דאס רעכט ארויסצוגעבען קאנצעסיעס די קלענערע האנדעלס-און אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען. אלס לייטער פון דער דאזיגער קאנצעסיע-אפטיילונג האט נאך דער אלטער וויצע-פרעזידענט וואיעוואדזקי צוגענומען א געוויסען עמיל שטיינבערעכער. פאר'ן ארויסגעבען די קאנצעסיעס האט מען גענומען אנ'אפצאהל פון 3 ביז 15 זלאטיס.

זייט א געוויסער צייט האט שטיינבערכער, נישט קוקענדיג אויף דער אויפפאדערונג פון דעם לייטער פון מאגיסטראט, אינזש. בערלינער, נישט אריינגעטראגן אין דער שטאטישער קאסע די איינקאסירטע געלדער.

פרייטאג איז שטיינבערכער געקומען אין דער וואוינונג פון אינזש. בערלינער און איהם מיט טרעהרען אין די אויגען דערצעהלט, אז איהם פעהלט צו דער קאסע עטליכע טויזענד זלאטיס, וועלכע ער האט פערברויכט פאר זיך. שטיינבערכער האט דערביי געבעטען דעם אינזש. בערלינער, אז ער זאל וועגען דעם נישט מיטטיילען דעם פרעזידיום פון מאגיסטראט און אויך נישט דער פאליציי, און צוגעזאגט די פעהלענדע סומע צו בעצאהלען ראטענווייז.

אינזש. בערלינער האט אבער נעכטען וועגען דעם ענין אינפארמירט, דעם וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי, וועלכער האט פון זיין זייט מיטגעטיילט וועגען דעם מיסברויך דעם אויספארשונגס-אמט. באלד דערויף איז אין מאגיסטראט אנגעקומען דער אויבער-קאמיסאר ווייער מיט צוויי אגענטען, וועלכע האבען שטיינבערכערען ארעסטירט אין ביורא.

ביי דער ערשטער אויספארשונג האט שטיינבערכער ערקלערט, אז ער איז געפאלען א קרבן פון א באנדע האזארד-שפילער, וועלכע האבען ביי איהם געוואונען א גרויסע סומע געלד, די גרויס פון דער פערשוואונדענער סומע איז נאך נישט בעקאנט. שטיינבערכער איז איינגעזעצט געווארען אין טורמע אויף קאפערניק-גאס.

האנדווערקער
היינט—2 צוזאמענפאהרען.

היינט פארמיטאג קומען פאר אין לאדז 2 האנדווערקער-צוזאמענפאהרען פון דער לאדזער וואיעוואודזטווע.

איין צוזאמענפאהר קומט פאר אין האנדווערקער-פערבאנד פאלודניאווא 4.

צו דעם דאזיגען צוזאמענפאהר איז געקומען דער פערטרעטער פון דער צענטראלע אין ווארשא אינזש טשערניאקאוו.

דער צווייטער-צוזאמענפאהר, וועלכען עס האט צוזאמענגערופען דער צענטראלער האנדווערקער-ראט אין לאדז, זאוואדזקא 5. קומט פאר אין ענגלישע זאל (אליע 1 מאי נומער 2.

רעפערירען וועלען אדוו. ווייצמאן, נח פרילוצקי, רעד. לאזאר קאהאן, א. אג.

מ'שלאפט נישט,
נאר מען פראטעסטירט...

(מ) לויט דער צוזאמענשטעלונג פון דער סטאטיסטישער אפטיילונג ביי'ם מאגיסטראט, זענען אין פערלויף פון חודש נאוועמבער פראטעסטירט געווארען 15253 וועקסלען אויף א סומע פון 2,537,860 זלאטיס.

ביי די רעיענטען זענען אויסגעקויפט געווארען 7761 וועקסלען אויף 1,526,677 זלאטעס.

פעטיציע
פון די סטרוזשעס.

(ב) די היגע סטרוזשעס האבען זיך געווענדעט מיט א פעטיציע צו דער אדמיניסטראטיווער מאכט וועגען זייערע בעציהונגען מיט די פאליציי-פונקציאנארען. אין דער פעטיציע פערלאנגען זיי, אז די פאליציי-פעראָרדנונגען זאלען נישט געווענדעט זיין צו זיי, נאר צו די הויז-בעזיצער.

צוזאמענפאהר
פון שפיטאל-דאקטוירים.

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך וועט אין דער נאהענטסטער צייט אין לאדז פארקומען א צוזאמענפאהר פון די שפיטאל-דאקטוירים פון גאנץ פוילען. צום צוזאמענפאהר וועלען אויך קומען פארשטעהער פון דער מאכט.

איבערגעפאהרען
דורך אנ'אויטא.

(ב) אויף נארוטאוויטש-גאס נעבען נומער 32 איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא, דער צוואנציג-יעהריגער טישלער-געזעלען נאטאן גאלדבערג. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

*

(§) אויף זגיערזשער נעבען נומער 50 איז אונטער די רעדער פון אנ'אויטא ארונטערגעפאלען דער 16-יעהריגער אברהם באך. דאס אומגליקליכע יונגעל איז שווער פערוואונדעט געווארען. די פאגאטאוויע פון קראנקען-קאסע האט איהם אבגעפיהרט אין שפיטאל.

Dr. med. St. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראהלונגען (קווארץ-לאמפן). נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. H. Wołkowyski
זאכארניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אוועגד.
פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעצ. ווארטע-זאל.

פון דער ת״ת

אויף אלעקסאנדראווסקא 13.

(—) מען בעט אונז מיטצוטיילען, אז די תלמוד-תורה אויף אלעקסאנדראווסקא 13 לעבט איצט איבער א שווערען פון נאנציעלען קריזיס, כדי אפצוראטעווען די אינסטיטוציע פון א פולשטענדיגען אונטערגאנג קומט היינט פאר אנ׳אלגעמיינע פערזאמלונג פון די מיטגלידער.

א שטיפמאמע,

וואס טרייבט צו זעלבסטמארד

(—) מיט עטליכע טעג צוריק האט די 18-יעהריגע נארעצקא פון אביוואטעלסקא 20 פערלוירען די ארבייט.

איהר שטיפמוטער האט זי אנגעהויבען צו רודפ׳ן, אז זי זאל זיך געפינע ארבייט. ווען זי האט אזוי שנעל קיין ארבייט נישט געפונען, האט זי די שטיפמוטער נישט אריינגעלאזען אין שטוב. דאס מיידעל איז אוועק און זיך פער׳סמט מיט עסיג-עסענץ. די פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אין דייטש

די נייע יודישע ענציקלאפעדיע

(—) קיין לאדז איז געקומען די פערטרעטערין פון „יודישען פערלאג" אין בערלין. די פערטרעטערין. פרוי ווינער איז געקומען, כדי צו פערשפרייטען די נייע יודישע ענציקלאפעדיע, וועלכע איז ערשינען אין „יודישען פערלאג" אין דער דייטשער שפראך די ענציקלאפעדיע ווערט פערקויפט אויף זעהר גינסטיג בעדינגונגען אויף אויסצוצאהלען — 10 זלאטעס א חודש.

„יודען אין פוילען".

דאנערשטאג, דעם 12-טן ד. ח. 8.15 אווענד קומט פאר אין זאל פון „פילהארמאניע" א פארלעזונג פון בעוואוסטען פובליציסט, רעד. טאדעאוש וויעביאווע-דלוגאשעווסקי אויף דאס טעמע: „יודען אין פוילען".

אויפרוף

פרייטאג, דעם 6 יאנואר ה. י. האט מען געבראכט לקבורה אויף דעם לאדזער ביה״ח דעם בר-מנן סאלאמאן קרום וועלכער איז געשטארבען אין ראדאגאשצער שפיטאל, צו זיין לויה האבען זיך נישט געמאלדען קיין קרובים.

פעראינטערעסירטע און קרובים ווערען געבעטען זיך צו מעלדען אין „חסד של אמת". פעטריקאווער 34

די פערוואלטונג.

אין „ארדט"

היינט ווערט 2 מאל געשפילט

די פארשטעלונגען פון פרייטאג און שבת זענען פארגעקומען ביי אנשלאגען, און פיל מענשען זענען אוועק פון דער קאסע, נישט בעקומענדיג קיין בילעטען.

דאס פראגראם „נטים מן השמים" וואס הויבט ערשט אן אויף ריכטיג צו קלאפען, ווערט היינט געשפילט 2 מאל — 7.45 און 10 א זייגער.

מאסקאראד

„אויפ׳ן קראקאווער מארק".

(—) דעם 1. פעברואר ארדנען איין די לאדזער פייערלעשר אין פילהארמאניע א גרויסען מאסקען-באל א. נ. „אויפ׳ן קראקאווער מארק".

די הכנסה געהט אויף פערשטארקען די אינוואלידען-קאסע ביי די פייערלעשער.

פון „צירק סטאניעווסקי".

היינט—א גרויס, אויפ׳ן איינראפעאישען אופן, פערמאסטענס פראגראם.

א ספעציעלע אטראקציע פאר לאדז איז דער אויפטריט פון בעקאנטען קלאון פריקא, וועלכען עס טעקונדירט דאללי.

פון „גאנג".

היינט ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע „אזוי גרייט מען צו שטערענס". מיט׳ן אנטייל פון שאווא, ציבולסקי, סקאניעטשנא א. א.

Dr. RACHELA LEWI

ספעצ. פאר קינדער-קראנקהייטען

פאנסקא 24, טעל. 42-72

נעמט אן פון 1 ביז 3 נאכמיטאג.

קריגס-געריכט אין רומעניען איבער 17 יודען.

(ענדע פון 3-טע זייט).

טען הויז, אפגעטון דאס זעלבע „שטיקעל ארבייט" — און געפאהרען ווייטער.

די וויזשניצער בעלי-בתים מיט זייערע ווייבער און קינדער האבען גוט געוואוסט, וואס מען געהט טון מיט זייער ביסעל ארימקייט; זיי האבען געוואוסט, אז דאס פיהרט מען זייער ביסעל בעבעכעס פערקויפען אויף ליציטאציע פאר נישט צאהלען קיין שטייערן, האבען זיי זיך פערזאמעלט ארום דעם וואגען, פרויען און קינדער האבען ביטער געוויינט, גלייך מען וואלט דאס ארויסגעטראגען פון שטוב א טייערען בר-מינן. מענער, ווידער, האבען גענומען פראטעסטירען און שרייען, אז דאס איז א גרויס אומרעכט.

דאס אלץ האט אבער גארנישט געהאלפען, ווארום געגען נאכט-צו האט זיך דער וואגען פערקירעוועט צום געמיינדע-הויז און דארט האט מען אריינגעפאקט אלע זאכען אין א קאמער אריין — און דעם עולם צעטריבען.

מאכט זיך, אז פונקט אין יענער צייט איז קיין וויזשניץ פערפאהרען דער געוועזענער סעקרעטאר פון דער טשערנאוויצער שטאט-פערוואלטונג, ד״ר בראילעאנו. אין ווישניץ האט מען באלד גענומען רעדען וועגען דעם, אז ד״ר בראילעאנו איז ספעציעל געקומען אין שטאט אריין אויסצופארשען, ווי ווייט עס זענען גערעכט די פראטעסטען פון די וויזשניצער בעלי-בתים. איז טאקע א גרויסע צאהל פון דער וויזשניצער בעפעלקערונג, כמעט לויטער יודען, אונטער דער אנפיהרונג פון די יודישע ראטמענער — דוד פאגעל, נחמן שעלף, דוד פעלצעל, בערל פיינגאלד, ישראל הייט, זיידע וואלאך, יוסף שטאכלאוויטש און בערל לעסנער — אוועק אין דער וויזשניצער געמיינדע-הויז און געבעטען ביי ד״ר בראילעאנו, ער זאל מאכען אנ׳אויספארשונג געגען דער שטאט-פערוואלטונג פאר דער צו-הויכער בעשטייערונג פון מאנכע וויזשניצער בעלי-בתים.

דר. בראילעאנו האט אבער דערקלערט, אז ער איז געקומען קיין וויזשניץ נישט צוליב די שטייערן, אז ער קאן דעריבער דער דעפוטאציע גארנישט פערשפרעכען — און ער האט געבעטען ביי דעם עולם זיך פונאנדערצוגעהן. דער עולם האט אבער נישט געוואלט אפטרעטען און האט אלץ געווארט אויף א משפט פון דר. בראילעאנו.

דערווייל האט אימיצער געלאזט וויסען דעם יודישען וויצע-בירגערמייסטער איוואניע, וועלכער האט זיך גראד געפונען אין שוהל ביים דאווענען, וועגען דעם. וואס עס קומט פאר אין דער וויזשניצער שטאט-פערוואלטונג, דער וויצע-בירגערמייסטער איז באלד אוועק אהין און האט אויפגעפאדערט דעם פערזאמעלטען עולם תיכף-ומיד צו פערלאזען דעם פלאץ, אויב נישט וועט ער רופען פאליציי.

דער עולם האט זיך אבער פאר די דראהונגען פון וויצע-בירגערמייסטער איוואניער וועניג וואס דערשראקען און נישט געוואלט אפטרעטען. דא ערשט האט געפלאצט די געדולד פון דעם וויצע-בירגערמייסטער און ער האט אנגעגעבען אין שטראף-גערדיכט געגען די יודישע „רעבעלען"...

אזוי ווי די שטאט וויזשניץ געפינט זיך לויט דעם געזעץ אין ראיאן פון קריגס-געביט, האט מען דעם ענין איבערגעגעבען דעם טשערנאוויצער קריגס-געריכט, וועלכער האט אנגעקלאגט די 17 יודען אין צוגרייטען אנ׳איבערקעהרעניש און אין אויפפאדערן א גרויסען טייל פון דער וויזשניצער בעפעלקערונג צו בעגעהן רעבעלישע מעשים. פאר בעגעהן אזא מין חטא אין דעם ראיאן פון קריגס-געביט, בעשטימט דאס געזעץ א שטראף פון 1 ביז 10 יאהר תפיסה.

עס איז דעריבער גאר קיין חידוש נישט, וואס די בעשולדיגטע האבען שטארק געציטערט און ארויסגערופען צום פראצעס א גרויסע צאהל עדות און ארויסגעשטעלט די בעסטע אדוואקאטען, וועלכע האבען געדארפט בעווייזען זייער אומשולד.

באלד נאך דער עפענונג פון דעם פראצעס האט דער פראקוראר, קעניגליכער קאמיסאר אויבערלייטענאנט פיליפעסקו, פארגעלעזען דעם בעשולדיגונגס-אקט און געפאדערט פון דעם קריגס-געריכט ארויסצוטראגען פאר די בעשולדיגטע די העכסטע שטראף פאר פלאנעווען צו מאכען אנ׳איבערקעהרעניש.

נאכ׳ן פארלייענען פון דער בעשולדיגונג ווערען איינציגווייז אויסגעהערט די אנגעקלאגטע, וועלכע ערקלערען זיך נישט שולדיג. די בעשולדיגטע דערצעהלען, אז זיי זענען געקומען אין דער שטאט-פערוואלטונג צו ד״ר בראילעאנו אויסצודריקען פאר איהם זייער פראטעסט געגען די צו-הויכע שטייערען, וואס די געמיינדע פערוואלטונג האט ארויפגעלעגט אויף זיי, אבער קיינמאל האבען זיי נישט געהאט בדעה צוצוגרייטען אויפרייצענדיגע אדער גאר רעבעלישע מעשים.

דאס קריגס-געריכט האט דאן אויסגעהערט א גרויסע צאהל עדות, וועלכע האבען בעשטעטיגט די אנגאבען פון די בעשולדיגטע. עס זענען דאן ארויסגעטרעטען די פערטיידיגער פון די בעשולדיגטע. די אדוואקאטען הויזקנעכט און וואנטו, וועלכע האבען אנגעוויזען דערויף, ווי טרויעריג עס וואלט זיין, ווען דער קריגס-געריכט זאל פער׳משפטן אומשולדיגע מענשען, וואס האבען געוואגט אויסצודריקען זייער פראטעסט געגען אנ׳אומרעכט, וואס איז בעגאנגען געווארען געגען זיי, אלס פשוט׳ע בעשווערער און רעבעלען — און זיי האבען אפעלירט צו דעם געריכט די אנגעקלאגטע צו בעפרייען.

דאס קריגס-געריכט, וואס בעשטעהט פון פינף העכערע אפיצירען, האט זיך צוריקגעצויגען צו אנ׳איין-שעה׳דיגע בעראטונג, און מיט א מעהרהייט פון דריי געגען צוויי די בעשולדיגטע פריי געשפראכען.

דערהערענדיג דעם דאזיגען אורטייל זענען זיך די אנגעקלאגטע געפאלען אויף די העלזער און האבען זיך פון גרויס שמחה פונאנדערגעוויינט.

היילפעדא-גאגישע קורסען פאר שוואכבעגאבטע, שווער-ערציהבארע קינדער. שפראך-שטערונגען (שטאמלען, ...)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט

עלעקטריזאציע, ליכטהייל-אפאראטען

Cegielniana 6, tel. 51-89

...פון 5—7 אווענד

PERFUMERJA

J. Drukier, Łódź

ULICA ZAWADZKA 11

עמפפעהלט א רייכען אויסוואהל פון די נייעסטע פערפומען, טואלעט-זייפען, קרעמען, פודער, קעלנישע בלומען-וואסערן ווי אויך אלערליי קאסמעטיק צו האנקורענץ-פרייזען פאר ענגראסיסטען ראבאט

בעמ.: פודער קאטי און הוביגאן אויף דער וואג

תלמוד תורה, ליפאווא 31

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז זונטאג, פ׳ בא (דעם 22. יאנואר 1928), 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר

די יעהרליכע אלגעמיינע גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער גענעראל-פערזאמלונג; 2) וואהלען פון א פרעזידיום פון דער גענעראל-פערזאמלונג מיט 2 בייזיצענדע; 3) בעריכט פון 1927; 4) בודזשעט פון 1928; 5) וואהלען פון א פערוואלטונג מיט רעוויזיאנס-קאמיסיע און 6) פרייע פארשלאגען.

די פערוואלטונג.

בעמ.: ביי נישט-גענוגענדער צאהל מיטגלידער, קומט די פערזאמלונג פאר צום 2-טען טערמין דעמזעלבען טאג, 6 א זייגער אווענד ביי יעדער צאהל מיטגלידער. 392

דערמיט מאך איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז פון דעם 1. יאנואר ד. י., אז נאכ׳ן סעפארירען זיך מיט דער פירמע גאלעווסקי און ראק, פיהר איך ווייטער די אונטערנעהמונג פון

אינזשיניערישע עלעקטרא-מעכאנישע ארבייטען

און רעפעראטור=ווערקשטעלען

אויף **זאווארזקא 12** טעל. 14-11

אפטיילונג אין פאביאניץ, קילינסקיעגא 3.

איך עמפפעהל מיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאפט

Maurycy RAK

כ׳פיהר אויס איינריכטונגען פון קראפט, ליכט, ווי אויך רעפעראטורען פון מאטארען, דינאמא=מאשינען א. אז. וו. 333

א

מאטאר

1/2 פערד קראפט, 3 פאזען

צוקויפען געזוכט

צו ערפאהרען אין אדמ. פון דער צייטונג. 272

א לאקאל

אויף פאלודניאווא 15

איז פון זאפארט צו פערמיטען קווער אפיצינע, פארטער און ערשטער שטאק, געאייגנעט אויף האנדעלס-דעלס-צוועקען אדער פאבריקס-אונטערנעהמונג. צו ערפאהרען ביים וועכטער.

אכטונג, צייטונגס-פערשפרייטער!

פראפ. פעראיין פון צייטונגס=פערשפרייטער אין דער פוילישער רעפובליק, אפט. לאדז.

היינט, זונטאג, דעם 8-טען יאנואר, פינקטליך 7 אין אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל אויף פיעטריקאווער 66

אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) וואהלען פון א פערוואלטונג, 2) פערשידענעס.

עס ווערט געבעטען צאהלרייך צו ערשיינען.

בעמערקונג: אויף דער פערזאמלונג וועט זיין אנוועזענד א פארשטעהער פון דער צענטראלע.

מיט אכטונג די צייטווייליגע פערוואלטונג.

Chcesz mieć zapewniony byt?

NAUCZ się FACHU!

Wyuczam ręczne i maszynowe filet, toledo, aplikacje, wenecką robotę, oraz hafty białe i kolorowe. Malowania i liwerowania.

KAUFMANOWA,

Piotrkowska 18,

I podwórze, I piętro, prawa strona. 331

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט, אז איך בעזיץ אנ׳אויסוואהל פון פערשידענע היסטארישע און נאטור-בילדער, ווי אויך ראהמען, איך בעזיץ אויך דאס פארטרעט אין א ראהם פון הרב ר׳ אליהו חיים מייזעל זצ״ל אויף אויס-צאהלונגען צו 1 זל. וועכענטליך — וואלבארסקא 25.

עליאש בערקענפעלד.

קאסעשרענק

צו פערקויפען

אויף וואלבארסקא 4 ביים ווירט. 358

יודישער לעקסיקאן

גאנץ נייע אויפלאגע

אין 4 בענדער איז ערשינען.

אומזיסטע פראספעקטען שיקט

E. WIENER, Jüdische Buchhandlung KATOWICE, Schopen 8

ווינטער-מענער-קאלאשן

„PEPEGE" און אנדערע פירמעס

פון 9 זל. אפאר

באטען פון 14 זל.

אויף לאגער אלע גרעסען און פאסאנען

ביי **ה. שיינפינקער,**

44 פעטריקאווער 44.

351

צענטר. האנדוועקער-ראַט אין לאדז, זאוואדזקא 5.

צו אלע האנדווערקער-פעראיינען פון לאדזער וואיעוואודזטווע!

אויף היינט, זונטאג, ד. 8 יאנואר רופט דער צענטער. האַנדווערקער-ראַט (זאוואדזקא 5) אין ענגלישען זאל (אל. 1. מאי 2), 11 א זייגער פארמ.

א צוזאמענפאהר

פון האנדווערקר-דעלעגאטן פון לאדז. וואיעוואודזטווא

מיט פאלגענדער טאג-אָרדנונג:

1) ערעפנונג פון צוזאמענפאָהר, 2) וואהלען פון פרעזידיום, 3) בעגריסונגען,
4) דאָס אינדוסטריע-געזעץ און דער יוד. האַנדווערקער – רעפ. אדוו. ווייצמאַן
5) שטייער-ענינים – רעפ. אדוו. קאלעצקי,
6) קאָאפעראַציע – רעפ. רעד. לאזאַר קאַהאַן און דיר. שלאַמאָוויטש
7) די כאלופניקעס און זייער ארבייטס-פערזיכערונג אין דער ליכט פון נייעם אינדוסטריע-געזעץ – רעפ. אדוו. י. ווייצמאַן,
8) דער פאָליטישער מאָמענט – רעפ. אדוו. נ. פרילוצקי,
9) די אָרגאַניזאציע פון דער האנדווערקער-צענטראלע פון לאָדזער וואָיעוואודזטוואָ – רעפ. וויצע-פרעזעס פון דער צענטראלע ד. יוזעפאָוויץ,
10) וואהלען פון האנדווערקער-ראַט פאַר דער וואָיעוואודזטוואָ.

אלע פעראיינען, וועלכע ווילען שיקען זייערע דעלעגאטען אָדער געסט, דאַרפען זיך פערשטענדיגען מיט'ן סעקרעטאריאט, טעטיג פון 7 ביז 10 אָוונד. 659

עלעגאנט געקליידעט

קאָנט איהר נאָר געהן ווען איהר מאַכט זיך א מלבוש זאָלט איהר פריהער בעזוכען דאָס לאַנג עקזיסטירענדע געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים אַגראַראווא 8

ווי איהר בעקומט שטענדיג אויף לאגער ווינטערדיגע, זומער-דיגע און קינדער מלבושים פון די בעסטע סחורות. אנ'איי-גענעם ווערקשטעל מיט די בעסטע שניידער-ארבייטער. בעמערקונג: אויף בעשטעלונגען בעזיץ איך א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע סחורות. אויסנאהמס-פרייזען פאַר חתונה-אויסשטעהר

חיים מאנדראווסקי 8 אגראַדאַ 8

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האלז, אויערן קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	5-4 12-9½
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	2—12
ד"ר שפירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12½
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראנקה.	3—1
ד"ר בערנסאַן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פטיכאַ-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א. א. וו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איני-שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אָפעראציעס. אויף פערלאנג — היזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אונטערגעמען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א

דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	3—10 נט.
ד"ר לאושינסקי סמאראפאלסקא	צאהן-ארצט	7—5

קינסטליכע ציהן, קאראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

מעבעל

קויפט נישט קיין מעבעל — מעבעל

בעפאר איהר איבערציינט אייך נישט איז מיין

44 מעבעל-געשעפט 44

גדאַנסקא (דלוגא)

טעלעפאָן 56-62

CH. ŁAZNIK

נאָר בײ מיר קענט איהר בעקומען פערשידענע מעבעל שעהן און ביליג.

בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואנען, פעלצען, ניי-מאשינען, סאמאוואַרען, אנציגער א. א. וו. איך צאָהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

Dr. med.
A. ROZENBLIT
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
Aleje Kościuszki 22
telefon 316.
נעהמט אָן פון 6—8 אָוו.

Dr. HELLER
ספעציאַליסט פאַר הויט-און וועגערישע קראנקהייטען.
2 נאַווראָט 2
נעמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאר פרויען ספעציעל פון 4—5 נאכמיטאג. פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאליסט פאַר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקה. בעהאנדל. פונמענער-שוועכע
נעמט אָן פון 5—9 אָוונד.

Dr. med.
BRAUN
פאַלודניאָווא 28,
טעלעפאָן 26-40
ספעציעל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע.
בעהאנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הויר-אויספאל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12—2 נאכם. און דערהיים פון 6-8 אָוו.

1.50 א לעקציע!

א קוואליפיצירטע לעהרערין ערטיילט לעקציעס שנעל לויט די לעצטע מעטאדע: פויליש און אריטמעטיק. ערפאלג געזיכערט. צו ערפאהרען קילינסקי-גאס 46, וו. 29. 806

,,פּאראדא״-„PORADA״

פרייז 2 זל. שנעל און ריכטיג! פרייז 2 זל.

רעכטס-קאנסולטענטען-ביורא

◆◆◆◆◆◆ 10 פיעטריקאווער 10 ◆◆◆◆◆◆

אונטער לייטונג פון א לאנג-יעהריגען און רוטינירטען גערייכטס-רעטאר

שרייבט אלערליי ביטען און אפעלאציעס, קלאגזעס און זאבעז-פיטשעניעס. אינפאָרמירט און שרייבט אין אלערליי מיליטער-ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען. 258

א מביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען!

קען מען קויפען אלערליי

פעלץ-ווארעז

נאָר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע

ל. ב. פעפער, ווסכאדניא 42.

בעמערקונג: די פירזשנער-ווערקשטעט אויפ'ן ארט, די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך און רעעל.

Specialista dla przepukliny

Wynalazca patent. bandaży

מיט 20-יעהריגער פראקטיק בעקאנטער ספעציאליסט ראפאפארט האט ערעפנט א פיליאלע אין לאדז און נעהמט אָן לײדענדע אויף פערשידענע געבראַכליכקייטען און קערפער-פערקרימונגען, ווי: 1) לייסטען-ברוכען, וואס פאלען אריין אין פיס (אייער-בייטעל) נאבעל-ברוכען, בויך-ברוכען, געבער-מוטער-ברוכען, אויך גאל-שטיינער, הענג-בויך א.ז.וו. ס'ווערט געהיילט מיט די נייעסטע ספעציאל הייל-באנדאזשען פון אייגענער ערפינדונג, וואס איז געוואָרען אנערקענט דורך מעהרערע פראפעסאָרען, 2) פערקרומטע פלייצעס (הויקערס) לעהמונגען, געשוואלענע פיס, העלפט דעם קראנקען מיט די נייעסטע הייל-אפאראטען. בעשאנקען אויך מיט א גאלדענעם מעדאל.

דיר. ראפאפארט נעהמט אויף לײדענדע ביי

גרינבוים, זגערזשער 17 №

טעלעפאן 42-64.

אויף פערלאנג פון קראנקע בעזוך אין דער היים און אין שפיטאל. — אייגענע ווערקשטעל

קארנאוואל - אויספערקויף!

גרויסער אויסוואהל פון ווייסע וועש

באלאווע העמדער פרימא קוואליטעט צו 10 זל. קראוואטען פון 1 זל. אָן. באלאווע הענדשקעס פון 2,75 זל. אָן. שקארפעטען און זיידענע דאמען-שטרימף אין א רייכען אויסוואהל. די ביליגסטע פרייזען! ביטע זיך איבערצייגן!

„עלעגאנטע", 40 ציגעל-גאס 40.

298

GIMNAZJUM HUMANISTYCZNE MĘSKIE

Tow. Szerz. Ośw. wśród Żydów w Łodzi

POMORSKA 46-48, tel. 6-64.

איינשרייבונגען פון קאנדידאטען נעמט אָן די קאנצעלאריע טעגליך פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאָג.

עקזאמענס לויט'ן לעקציע-סיסטעם. 259

עלטערען!

פאר 3 זלאָטעם א מאָנאט ווערט געלערנט מיט קינ-דער וואס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברע-איש און יודישע בריוו וועלכע צוזאמענגעשטעלט דורכ'ן בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראָ-זענפעלד, פלאַץ וואָלנאָשטשי 6 קווער אָפ. רעכטס 2 שט. גאס. ס'ווערן אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועגערישע קראנקהייטען און ליכט-הייל-אינסט. נעהמט אָן פון 4—7 אין אווענד.

AKUSZERKA
G. SALIMONOWA
Szkolna 12
נעהמט אָן געבורטען.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Do 9-go Stycznia 1928 wł.

METROPOLIS

Dla młodzieży:

„STRZAŁ W DŻUNGLI"

W roli głównej: **S. CHAPLIN.**

Dla młodzieży początek seansów o godz. 2 i 4 pp.
Ceny miejsc: dla dorosłych: I—70, II—60, III—30 gr.
dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

האנדעלס-ביכער

א גרויסען אויסוואהל צו ביליגע פרייזען קאָן מען בעקומען אין דער בוכבינדעריי פון

I. M. SZULC, Piotrkowska 41

Telefon 52-94

w podwórzu 1 wejście parter. 328

צאהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 08-31

היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער און מונד-קראנקהייטען, צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעל לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—1 פארמיטאג און פון 3—7 אין אווענד. צו ביליגע פרייזען. 1491

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 33-16.

ד"ר ראקאָווסקי	נאָז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רושאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאנטאָר	כירורגישע-קראנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאהן-ארצט	9—2

צאהן-טגו: דהיילונג, בעלייכטונגען, קאראנען, טאמבען א. א. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאָפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונ-גען, קוואַרץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע טעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.

אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאג.

וויזיט אין דער שטאט.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אנגעוועהטאגטע ענינים, זאלסטו קומען צו לויפען אין ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעם לויט'ן אוסטאוו, קלאָזולעס און זאבעזפיעטשעניעם אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאַציעס, אפאזיציעס, אדוואלאַניעס, רעקורסען וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רזשאנדו, ביטעט וועגען דירה אינאורזשאנד-ראזיעמ-טשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען-אינטערציזיעס, אקטען דאראוויזנעס, קארנע ספראווס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

ספעציאליסט פון שותפות-אקטען.

רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאָווער 17, זאכאדניא 52.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman